

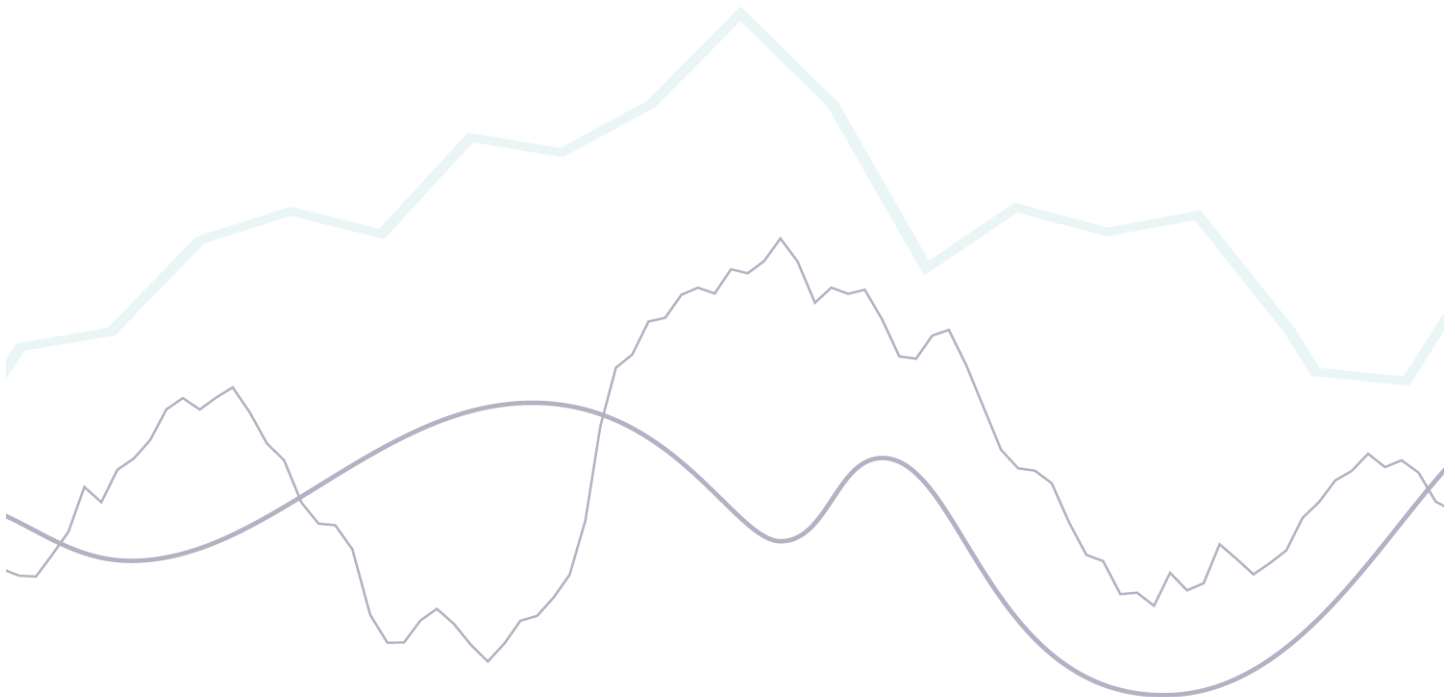

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS

Közjegyzői és végrehajtói tevékenység elemzése

2021.

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS

Közjegyzői és végrehajtói tevékenység elemzése

Engedélyező:

Domokos László
Domokos László
elnök

Szerkesztő:

DR. PETRÁNYI GÁBOR projektvezető

Az elemzés elkészítését felügyelte:

DR. BENEDEK MÁRIA felügyeleti vezető

Készítették:

DR. PETRÁNYI GÁBOR projektvezető

DR. KISS ESZTER számvevő

JÓKAI MIKLÓS számvevő

Az Elemzés
az interneten
a www.asz.hu
oldalon
olvasható.

Kiadja az Állami Számvevőszék

EL-3323-007/2021.

TARTALOMJEGYZÉK

▶	BEVEZETŐ GONDOLATOK	5
▶	VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	7
▶	AZ ELEMZÉS CÉLJA, IDŐTÁVJA ÉS MÓDSZERE	9
▶	AZ ELEMZÉS HÁTTERE, TÁRSADALMI INDOKOLTSÁGA	10
▶	ELEMZÉS	12
	1. A közjegyzői tevékenység	12
	1.1. A közjegyző jogállása és feladatai	12
	1.2. A Magyar Országos Közjegyzői Kamara és a területi kamarák jogállása, szervezeti felépítése, feladatai, gazdálkodása és felügyelete	14
	1.3. A közjegyzői díjak és költségtérítések szabályozása és alkalmazása	19
	1.4. A közjegyzői tevékenység ellenőrzése, kiemelt figyelemmel a díjmegállapítás ellenőrzésére	21
	1.5. A közjegyzői szolgáltatások és nyilvántartások elektronikus elérhetősége	23
	1.6. A közjegyzői tevékenység az Európai Unióban	25
	2. A végrehajtói tevékenység	27
	2.1 Az önálló bírósági végrehajtó jogállása és feladatai	29
	2.2 A Magyar Bírósági Végrehajtói Kar jogállása, szervezeti felépítése, feladatai, gazdálkodása és felügyelete	30
	2.3 Az önálló bírósági végrehajtói díjak, jutalékok és költségtérítések szabályozása, alkalmazása	35
	2.4 Az önálló bírósági végrehajtói tevékenység ellenőrzése	38
	2.5 Az önálló bírósági végrehajtói szolgáltatások és nyilvántartások elektronikus elérhetősége	39
	2.6 A bírósági végrehajtói tevékenység az Európai Unióban	41
▶	FOGALOMTÁR	43
▶	RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE	44
▶	JOGSZABÁLYOK, KÖZJOGI SZERVEZETSZABÁLYOZÓ és belső szabályozási ESZKÖZÖK JEGYZÉKE	46
▶	FELHASZNÁLT IRODALOM	49
▶	MELLÉKLETEK	50
	1. melléklet	50
	2. melléklet	51

BEVEZETŐ GONDOLATOK

Navigare necesse est – tartották már a régi rómaiak is. Hajózni kell – de iránytű és védőfelszerelés nélkül elindulni kockázatokkal jár. Nincs ez másképpen mindennapi életünk jogi tengerének veszélyes szirtjei között hajózva sem, ahol az iránytű szerepét a közjegyzők töltik be, míg, ha valaki léket ütött hajónkon és nem hajlandó azt önként helyreállítani a mentőmellényt a végrehajtók nyújthatják számunkra.

A közhitelességgel rendelkező közjegyző az állam igazságszolgáltató tevékenységében vesz részt, hatósági tevékenységet végez: közokiratot állít ki; okiratokat őriz meg; különböző nemperes eljárásokat folytat le. Mindeközben iránytű szerepénél fogva a feleket a hatáskörébe utalt eljárásokkal kapcsolatban - a felek esélyegyenlőségének biztosításával - kioktatással segíti jogaik gyakorlásában és kötelességeik teljesítésében. A közjegyzői eljárások alapvető célja annak elkerülése, hogy a felek között jogvita jöjjön létre, vagy az bírósági útra kerüljön. A közhatalmi jogosítványokkal bíró közjegyzők működése szempontjából kiemelt jelentősége van a közbizalomnak, amely nemcsak azt kívánja meg, hogy a feladataikat magas színvonalon, a jogszabályoknak mindenkor megfelelően lássák el, hanem azt is, hogy mindezt transzparensen, magas fokú integritással és professzionálisan működtetett vállalkozásként tegyék.

A végrehajthatóság elsősorban a bírósági határozatokhoz, ítéletekhez, közjegyzői közokiratokhoz kapcsolódó joghatás. Ha valamely okirat végrehajtható, akkor a jogosult az arra illetékes szervtől követelheti, hogy az okiratban foglalt „teljesítési parancsnak” az adóssal szemben érvényt szerezzenek. A bírósági végrehajtás olyan önálló, törvényileg szabályozott, polgári nemperes eljárás, amelyben állami vagy meghatározott szempontból azzal azonosnak minősülő szerv, elsősorban vagyoni kényszer alkalmazása révén juttatja érvényre az állam által a konkrét egyedi ügyben fennállónak elismert és kikényszeríthető jogot. A bírósági végrehajtás foganatosításának szakaszában a legtöbb feladat az önálló bírósági végrehajtókra hárul, akiknek a jogállása speciális: nem állnak szolgálati viszonyban a bírósággal, díjazásukat nem az államtól kapják, hanem azt a végrehajtást kérő előlegezi, és az adós viseli. Ugyanakkor az önálló bírósági végrehajtó eljárása - mint polgári nemperes eljárás - a bíróság eljárásával azonos.

A közjegyzői és a bírósági végrehajtói tevékenységet autonóm köztisztviselési formába szerveződő közjegyzők és önálló bírósági végrehajtók útján látatja el az állam.

Magyarországon a köztisztviselőket – ideértve mind a szakmai kamarákat (pl. közjegyzői, önálló bírósági végrehajtói, ügyvédi, stb.), mind a gazdasági kamarát (Magyar Kereskedelmi és Iparkamara illetőleg területi szervei, Agrárkamara és területi szervei) és más köztisztviselőket (pl. a Magyar Olimpiai Bizottság, Magyar Tudományos Akadémia, Magyar Művészeti Akadémia, Hegyközségek, Önkormányzati Tűzoltóságok stb.) – nem a tagok hozzájárulására létre szabad elhatározásból az egyesüléshez való jog alapján, hanem a Parlament hozza őket létre törvényi rendelkezésekkel és ugyancsak a Parlament joga azok megszüntetése is. A törvényi előírások a köztisztviselők számára kötelező feladatokat, sőt hatósági jogokat is megállapítanak; a közfeladat és a tagsághoz kötődő érdekvédelmi, érdekképviseleti feladatok ellátásához forrásokat és a köztisztviselők részére a forrásokhoz kapcsolódóan beszédési jogot biztosítanak, azonban – a köztisztviselési önkormányzatiságra, autonómiára tekintettel - a működésük csupán legalapvetőbb kereteit (pl. szervezeti felépítését, legfontosabb szerveit, stb.) határozzák meg.

A közjegyzők köztisztviselési formában öngazgatás útján működtetett önkormányzati szervei a területi közjegyzői kamarák és Magyar Országos Közjegyzői Kamara (MOKK). A közjegyzői önkormányzatok a tagsághoz, illetve a tagság által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladatokat és érdekvédelmi feladatokat látnak el, melyekhez a szükséges pénzügyi fedezetet az állam jogszabályban meghatározott módon és formában biztosítja a részükre azáltal, hogy a közjegyzőket az önkormányzatok részére közjegyzői hozzájárulás fizetésére kötelezi, illetőleg a különböző nyilvántartások és a fizetési meghagyásos eljárás intézésére szolgáló elektronikus rendszer biztosítása és működtetése után díjbevételeket illeti meg a MOKK-ot.

Az önálló bírósági végrehajtók köztisztviselési formában öngazgatás útján működtetett szakmai érdekképviseleti szerve a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (MBVK). Az MBVK – a MOKK-hoz hasonlóan – a tagsághoz, illetve a tagság által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladatokat és érdekvédelmi feladatokat lát el, melyekhez a szükséges pénzügyi fedezetet az állam szintén jogszabályban meghatározott módon és formában biztosítja azáltal, hogy az önálló bírósági végrehajtókat az MBVK részére az érdekképviseleti feladatok ellátására tagdíj fizetésére kötelezi. A közfeladatok finanszírozására pedig a

végrehajtás során az adóstól a tartozás és a végrehajtás költségein felül az önálló bírósági végrehajtó által beszedett általános költségátalány szolgál, amely meghatározott mértékben az MBVK-t illeti meg.

A közjegyzői hozzájárulás illetőleg a végrehajtói tagdíj fizetése az aktív tagság feltétele, amely elengedhetetlen követelménye a közjegyzői és az önálló bírósági végrehajtói tevékenység folytatásának. Mindez megerősíti a közjegyzői és az önálló bírósági végrehajtói tevékenység "állami feladatellátás" jellegét: aki ezen hivatások valamelyikét választja, az a vonatkozó törvényi keretek között végezheti a tevékenységét, köztestületi tagként, a hozzájárulás és tagdíj megfizetése mellett. A vállalkozás szabadsága a két területen ezáltal nem érvényesül: kamarai tagság nélküli közjegyző, illetőleg MBVK tagsággal nem rendelkező önálló bírósági végrehajtó nem végezhet tevékenységet.

Az elemzés a hazai jogalkotáson túl feltérképezte a két terület uniós vonatkozásait és az uniós tagállamok szabályozását. Utóbbiról megállapítható, hogy az sem a közjegyzői sem a végrehajtói tevékenységet illetően nem tekinthető egységesnek. A magyar szabályozáshoz hasonló közjegyzőség intézménye az európai kontinensen elterjedt, öt tagállamban azonban nem a magyarhoz hasonló független közjegyzővel történik a feladatellátás biztosítása. A végrehajtás területén sem érvényesül egy egységes modell. A hazaihoz hasonló önálló bírósági végrehajtási rendszer működik 11 tagállamban; két tagállamban a végrehajtók vegyes jogállásúak, az önálló bírósági végrehajtók mellett közzolgálati státuszban álló végrehajtók is tevékenykednek; de a tagállamok jelentős részében a végrehajtók állami alkalmazottként látják el feladataikat. Mind a közjegyzői, mind a végrehajtási tevékenység kapcsán megállapítható tehát, hogy van olyan tagállam, ahol a magyar szabályozáshoz képest valamely terület feladatellátása kevésbé független és autonóm módon, állami vagy önkormányzati tisztviselők útján biztosított.

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Sarkcsillag régóta a hajósok alapvető tájékozási pontja, s fontos útjelző ma is a csillagászok és eltévedt vándorok számára. Az elemzés "Sarkcsillaga" az a közpénzügyi megközelítési nézőpont volt, melyet a "közfeladat – pénzügyi fedezet – ellenőrzés" trió objektív elemzése rajzolt meg az égbolton.

A kikötőbe érve a "közpénzügyi Sarkcsillagot" követve az elemzés a vonatkozó jogszabályok, belső szabályozási eszközök és szakirodalom áttanulmányozásával és objektív elemzésével a következő összefüggéseket és következtetéseket tárta fel, illetőleg erősségeket, gyengeségeket és megerősített pontokat azonosította.

← Összefüggések, következtetések, kockázatok

1. Jogszabályi környezet – Erősségek (+)

Az elemzés rávilágított arra, hogy a jogalkotó szabályozta mind a közjegyző, mind az önálló bírósági végrehajtó jogállását és feladatait; a munkájuk iránti fegyelmi és anyagi felelősséget, a közjegyzőt megillető díj és költségtérítés, illetőleg az önálló bírósági végrehajtó díjazását képező díj, jutalék és költségtérítés mértékét, felszámításának és megfizetésének módját és idejét. A társadalom részéről mindkét területtel szemben elvárás a részrehajlásmentes, jogszabályi előírásoknak megfelelő eljárás és magatartás, amely biztosítására a MOKK és az MBVK is kiadta a tagjai részére kötelező érvényű etikai-, illetőleg a díjszabás gyakorlati alkalmazására vonatkozó szabályzatot.

A közjegyzők, illetőleg az önálló bírósági végrehajtók törvényességi felügyeletét a székhely szerint illetékes törvényszék látja el. A közjegyzők ügyvitelének, hivatali működésének és magatartásának rendszeres ellenőrzése a területi kamara, míg a díjmegállapítás jogszabályszerűségének vizsgálatára a MOKK rendelkezik jogkörrel. Az MBVK hivatali szerve rendszeresen ellenőrzi az önálló bírósági végrehajtók ügyvitelét, hivatali működését és magatartását. Az ellenőrzések szabályait rendeletek, illetőleg belső szabályozási eszközök részletezik.

Mindkét terület vonatkozásában levonható az a következtetés, hogy a jogalkotó megteremtette a közjegyzők és az önálló bírósági végrehajtók egyfajta ellenőrzésének jogszabályi környezetét – melyet belső szabályozási eszközök egészítenek ki - biztosítva ezzel a szabályszerű működés és díjmegállapítás kikényszeríthetőségét. A jogszabályi előírások szerint az MBVK és a MOKK kialakította a közjegyzők és az önálló bírósági végrehajtók ellenőrzési mechanizmusait, a kockázatelemzéssel kellő hangsúlyt fektetve a célirányos ellenőrzési kiválasztásra, az utóellenőrzések lehetőségével pedig a megállapítások alapján szükséges intézkedések végrehajtásának kikényszerítésére.

2. Az érdekképviselési és felügyeleti jogkör ütközése – Gyengeségek (-)

Kockázatként azonosította az elemzés, hogy a közjegyzői kamarák és az MBVK érdekképviselési és felügyeleti/ellenőrzési jogköre egyidejű fennállása alapján az egyes eljárásaik, tevékenységeik és feladataik végzése során eltérő, egymással ellentétes érdekek merülhetnek fel. Az említett ellentétes érdekek a közfeladat ellátásának minőségére és az integritás szemlélet érvényesülésére kockázatot jelenthetnek: az ellenőrzött közjegyzők és önálló bírósági végrehajtók hozzájárulás fizetésére kötelezettek az ellenőrzést végző közttestületnek, aki továbbá ellátja az ő érdekvédelmüket is. Kockázatot hordoz, hogy mennyire képes a közttestület annak a tagjának objektív ellenőrzésére, akitől tagdíjra (kamarai hozzájárulásra) tart igényt. A kockázatot a közjegyzők esetében fokozza, hogy a vizsgálat lefolytatására a területi kamara elnöksége általában tagjait bízta meg, kivételesen pedig a kamara bármely közjegyző tagját felkérheti erre, így nincs kizárva annak lehetősége, hogy a szakmai megállapításokat személyes ellentétek vagy éppen jó kapcsolatok befolyásolják. Az önálló bírósági végrehajtók esetében az ellenőrzést az MBVK hivatali szerve által foglalkoztatott, jogviszonya keretében az önálló bírósági végrehajtók ügyvitelének, hivatali működésének és magatartásának ellenőrzését ellátó személy végzi, az ellenőrzésbe ellenőrként önálló bírósági végrehajtó vagy végrehajtó-helyettes is bevonható. Így esetükben a közjegyzők ellenőrzése során fellépő fokozottabb mértékű kockázat akkor áll fenn, ha ténylegesen is sor kerül önálló bírósági végrehajtó vagy végrehajtó-helyettes ellenőrzésbe történő bevonására.

3. Ki ellenőrzi a közfeladatokat ellátó köztestületek gazdálkodásának átláthatóságát és elszámoltathatóságát? – Megerősített erősségek (+)

A két területre vonatkozóan az elemzés azt a következtetést vonta le, hogy a köztestületként működő részben közfeladatot is ellátó közjegyzői kamarákat és az MBVK-t az Országgyűlés törvényi rendelkezésekkel létrehozta, melyekkel a köztestületek működésének önkormányzatiságát és pénzügyi, gazdálkodási autonómiáját megteremtette. Az állam azzal, hogy bizonyos közfeladatok ellátását – törvényi rendelkezéssel – egy-egy köztestületre ruházta át, tulajdonképpen az érdekeltekre bízta egy adott szakmai terület (ön) igazgatását.

A köztestületek szerepe kiemelt jelentőségű: a működésük szerinti szakmai területeken, közfeladatot látnak el; szakmai, etikai felügyeletet gyakorolnak tagjaik felett. Jogos elvárás mindenekelőtt a tagság, másrészt a társadalom és nem utolsósorban a köztestületeket létrehozó Országgyűlés részéről is, hogy a közfeladat ellátásához biztosított, törvény által előírt pénzügyi forrásokat, és a kötelező tagság által fizetett hozzájárulást, továbbá tagdíjat átlátható és elszámoltatható módon kezeljék, valamint azzal a törvényi szinten feladatot és forrást biztosító szerv, azaz az Országgyűlés felé el is számoljanak.

A közjegyzői kamarák törvényességi felügyeletét az igazságügyért felelős miniszter, az MBVK törvényességi felügyeletét 2021. október 1-től a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága – ezt megelőzően szintén a miniszter – látja el. A törvényességi felügyelet ugyanakkor elsősorban szakmai jellegű, a fő feladatok ellátására és a tevékenység végzésére, a kiadott belső szabályozási eszközök megfelelőségére fókuszál, miközben a köztestületek gazdálkodását, a közfeladat ellátásához biztosított pénzügyi források felhasználásának átláthatóságát és elszámoltathatóságát kevésbé érinti. A gazdálkodással kapcsolatos feladatok csak kiegészítik, támogatják a köztestületek közfeladat- és érdekképviseleti feladatellátását, ezért egy alapvetően szakmai jellegű – a feladatellátás törvényességére – koncentrált törvényességi felügyelet fő sodrába nagy bizonyossággal nem kerültek a gazdálkodással kapcsolatos kérdések. Ezen okból kifolyólag a közjegyzői kamarák és az MBVK gazdálkodásának ellenőrzése szinte érintetlen terület volt.

A szervezeten kívüli független ellenőrzés, a köztestületeket alapító Országgyűlés felé történő elszámolás vonatkozásában joggal érezhető egy rés. A rés betöltésére az Alaptörvény¹ adja meg a választ. Az Országgyűlés ellenőrző funkciójának gyakorlására az Alaptörvény¹ indokolása a következőket rögzíti: az Országgyűlés ellenőrzési jogkört közvetlenül csak korlátozottan tud gyakorolni, az Alaptörvény¹ ezért önálló intézményként statuálja az e feladat ellátására hivatott Állami Számvevőszéket (ÁSZ).

Az ÁSZ fenti ellenőrzési részt betöltő, az átláthatóbb és jobb közfeladat-ellátás megteremtését hangsúlyozó tevékenységét az Országgyűlés a „*tájékoztató az Állami Számvevőszék 2020. évi szakmai tevékenységéről és beszámoló az intézmény működéséről az Országgyűlés részére című beszámoló elfogadásáról*” szóló 17/2021. (VI.16.) OGY határozatában végérvényesen megerősítette. A határozatában az Országgyűlés kinyilvánította, hogy - a jól irányított állam működésének elősegítése érdekében - támogatja az Állami Számvevőszék ellenőrzési és elemzési feladatai mellett a tanácsadó szerepének erősítését a közpénzügyi helyzet, a közfeladat-ellátás javulása, valamint a közbizalom erősítése érdekében.

A közjegyzői és a végrehajtói tevékenység kiemelt társadalmi érintettséggel bír: az állampolgárok nagy része élete során igénybe vesz valamely közjegyzői szolgáltatást vagy részese lehet végrehajtási eljárásnak. Mindkét tevékenység az állampolgárok jogait számottevően érinti, így mindkét elemzett területen a közfeladat-ellátás javításának és a közbizalom erősítésének folyamatosan fennálló kritériumnak kell lennie, mely kritériumhoz az ÁSZ elsősorban tanácsadó jellegű monitoring ellenőrzéseivel tud és kíván hozzájárulni.

AZ ELEMZÉS CÉLJA, IDŐTÁVJA ÉS MÓDSZERE

Az elemzés célja

Elemzés célja, hogy:

- feltárja és bemutassa a közjegyzői díjak, végrehajtási költségek szabályozási környezetét, a közjegyzői díjak, végrehajtási költségek megállapításának ellenőrzési mechanizmusát, továbbá a közjegyzői, végrehajtási szolgáltatások és nyilvántartások elektronikus elérhetőségének magyarországi helyzetét;
- objektív képet nyújtson a közjegyzői és végrehajtói köztisztviselők szakmai feladatellátásáról.

Az elemzés időtávja

Az elemzés időtávja a 2015. – 2020. évek, kitekintéssel a 2021. évi változásokra.

Az elemzés módszere

Az elemzés készítése során az érintett jogszabályok, a szervezetszabályozó eszközök, a vonatkozó szakirodalom, valamint nyilvánosan – döntően a MOKK és az MBVK honlapjain - elérhető adatok, információk, szabályzatok, iránymutatások, rendszerleírások és segédletek kerültek szakmai felhasználásra az elemzés során, következtetés levonására alkalmas módon. Az elemzés időszakában végbement jelentősebb változások – közjegyzői és végrehajtói díjak változása; törvényszéki végrehajtói hatáskörök átadása az állami adóhatóságnak; MBVK törvényességi felügyelete – összehasonlító elemzés keretében lettek értékelve.

A közjegyzők és az önálló bírósági végrehajtók tevékenységének ellenőrzéséről rendelkező jogszabályok egymással azonos értelmű szavakként használják az "ellenőrzés" és a "vizsgálat" kifejezéseket, azok egyike sem bír a másikhoz képest többlettartalommal. A két kifejezést az elemzés is azonos értelmű szavakként kezeli és használja.

AZ ELEMZÉS HÁTTERE, TÁRSADALMI INDOKOLTSÁGA

Az elemzett két terület közös jellemzője, hogy közfeladatokat látnak el, melyért a jogszabályban meghatározott díjazás és költségtérítés illeti meg őket. A jogszabály által delegált közfeladatok ellátását a jogszabály alapján biztosított bevételekből fedezik.

Az elemzésnek a Bevezető gondolatok című részében már történt rá utalás, hogy Magyarországon a köztisztviseléseket a Parlament törvényekkel hozza létre és jogosult megszüntetni. Az Országgyűlés a köztisztviselések számára kötelező feladatokat, sőt hatósági jogokat is megállapít; ezek ellátásához pénzügyi forrásokat állapít meg, illetőleg a forrásokhoz kapcsolódóan beszédési jogot biztosít a köztisztviselések számára, azonban – a köztisztviselési önkormányzatiságra, autonómiára tekintettel – a működésüknek csak a legalapvetőbb kereteit határozza meg.

A köztisztviseléseként működő szakmai kamarákra háttéralkalmazás az egyesületekre vonatkozó szabályozást szükséges alkalmazni. A szakmai kamarák (így a MOKK és területi szervei illetőleg az MBVK is) azonban – nemcsak a létrehozás fentebb említett sajátosságai miatt – másabb, többletfeladatokkal és jogokkal rendelkező szervezetek az egyesületekhez képest, mert:

- nem csupán a tagok érdekvédelmével, érdekvédelmével foglalkoznak, hanem az állam helyett, törvényi feladatátengedés mellett elsősorban közfunkciót valósítanak meg, közfeladatokat látnak el, mégpedig úgy, hogy
- az ellátandó közfeladatok terjedelmét és a közfunkciók körét nem a tagok, vagy a köztisztviselési szervek határozzák meg, hanem a Parlament, és
- a tagok csatlakozása nem önkéntes a köztisztviseléshez, hanem "kényszer jellegű", a tevékenység gyakorlásának szükséges feltétele a kötelező tagdíjfizetés mellett.

A szakmai kamarák az azonos tevékenységet végző tagokat fogják egybe, akik jellemzően olyan személyes szolgáltatásokat nyújtanak, melyek szorosan kapcsolódnak az emberek alapvető jogaihoz. Mindezen személyes szolgáltatásnyújtás különös biztosítékokat igényel annak érdekében, hogy megfelelő minőségű szolgáltatást kapjon az állampolgár és biztos legyen benne, hogy a szolgáltató a tevékenység ellátásához szükséges személyes és szakmai kvalitásokkal rendelkezik.

A garanciákat az Országgyűlés törvényalkotás útján biztosítja azáltal, hogy:

- meghatározza a tagok által végzett tevékenység és az állampolgároknak nyújtott szolgáltatás szakmai szabályait és hatósági szankciók alkalmazását rendeli el a szakmai szabályok megszegése esetén, illetőleg
- létrehozza a köztisztviselési kamarát, amely – az állami közhatalom helyett, illetve mellett – a tagokkal szemben gyakorolja a szakmai önszabályozást, valamint a szakmai ellenőrzést és felelősségre vonást.

A köztisztviselési formában működő kamarák szerepe kiemelt jelentőségű: a működésük szerinti szakmai területeken közfeladatot látnak el és szakmai, etikai felügyeletet gyakorolnak tagjaik felett. A köztisztviselések által ellátott feladatok a társadalom széles rétegét érintik, ezért közérdeklődésre tartanak számot. A közfeladatokat ellátó köztisztviselések szabályszerű gazdálkodása elengedhetetlen közfeladataik ellátása érdekében megfogalmazott szakmai céljaik megvalósításához, valamint a társadalmi közbizalom fenntartásához és erősítéséhez. Velük szemben társadalmi elvárás, hogy a közfeladat ellátásához biztosított pénzügyi fedezetet és a kötelező tagsághoz kapcsolódó tagdíjat átlátható és elszámoltatható módon kezeljék, azokat rendeltetésszerűen használják fel.

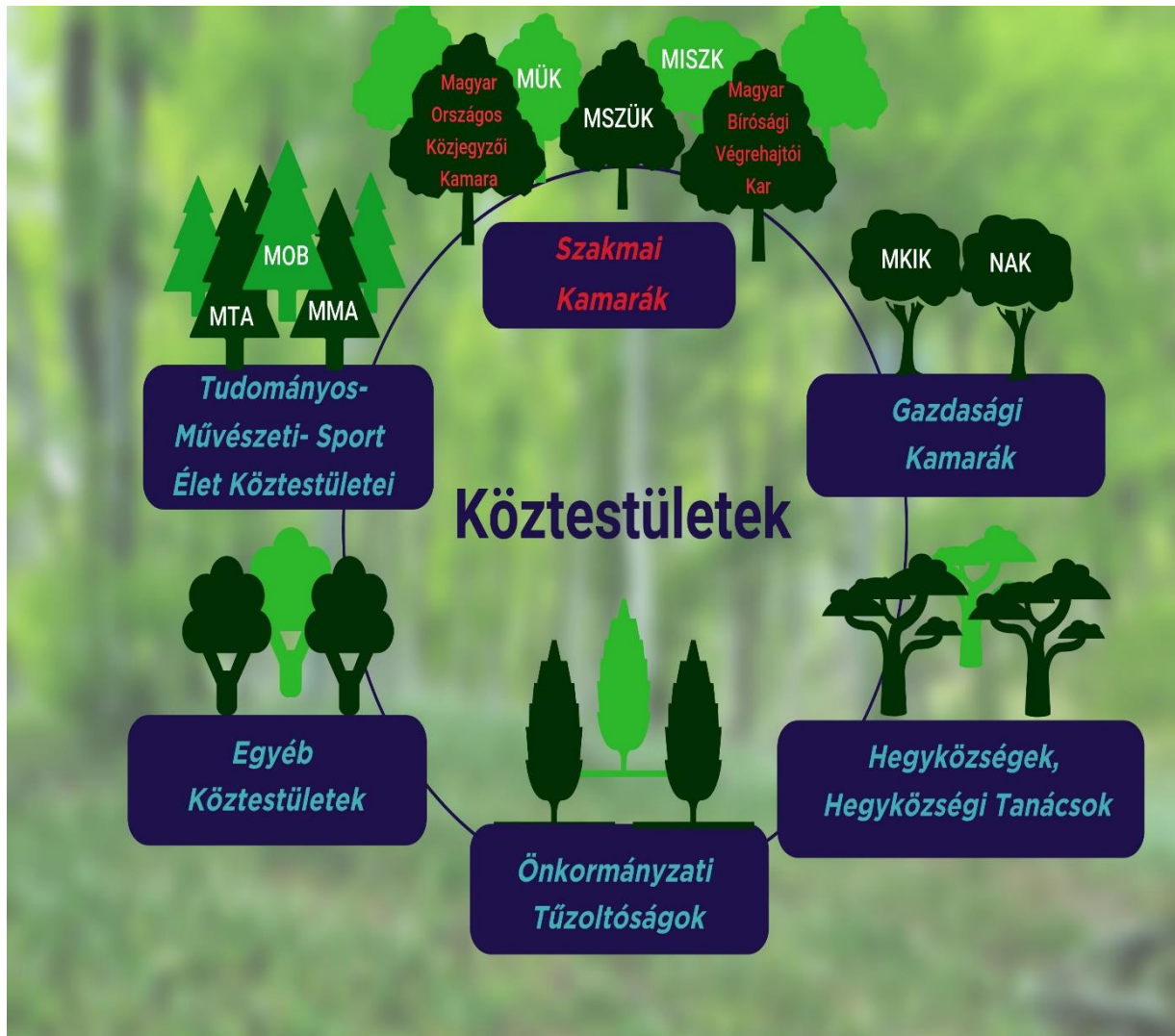
Az Állami Számvevőszék 2021. I. félévi ellenőrzési terve alapján folyamatban van a köztisztviselések monitoring típusú ellenőrzése. Az ellenőrzés egyes köztisztviselések esetében értékeli a köztisztviselések működése és gazdálkodása alapvető szabályozási kereteinek kialakítását, valamint a feladatellátást biztosító forrásokkal való gazdálkodást. Az elemzés a feltárt tények és összefüggések bemutatásával a nyilvánosság tájékoztatását, valamint az ÁSZ ellenőrzési tevékenységének további elmélyítését biztosítja.

A köztisztviselési formában működő szakmai kamarák és a tagok tevékenysége közül az elemzés a közjegyzői és az önálló bírósági végrehajtói tevékenységet vette górcső alá, abból a megfontolásból, hogy az

állampolgárok ezen szakmák képviselőivel és közfeladatellátóival találkozhatnak mindennapi életük során a leggyakrabban és tevékenységük az állampolgári jogokat alapvetően érinti.

A Magyar Országos Közjegyzői Kamara és a Magyar Bírósági Végrehajtó Kar köztestületek körében történő elhelyezését az 1. ábra szemlélteti. Az ábrán példaként szerepeltetett köztestületi rövidítések alatt a következő köztestületek értendők: MISZK: Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara; MKIK: Magyar Kereskedelmi és Iparkamara; MMA: Magyar Művészeti Akadémia; MOB: Magyar Olimpiai Bizottság; MSZÜK: Magyar Szabadalmi Ügyvivői Kamara; MTA: Magyar Tudományos Akadémia; MÜK: Magyar Ügyvédi Kamara; NAK: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara.

1. ábra A Magyar Országos Közjegyzői Kamara és az Magyar Bírósági Végrehajtói Kar köztestületek körében történő elhelyezése

f/sz

ELEMZÉS

1. A közjegyzői tevékenység

1.1. A közjegyző jogállása és feladatai

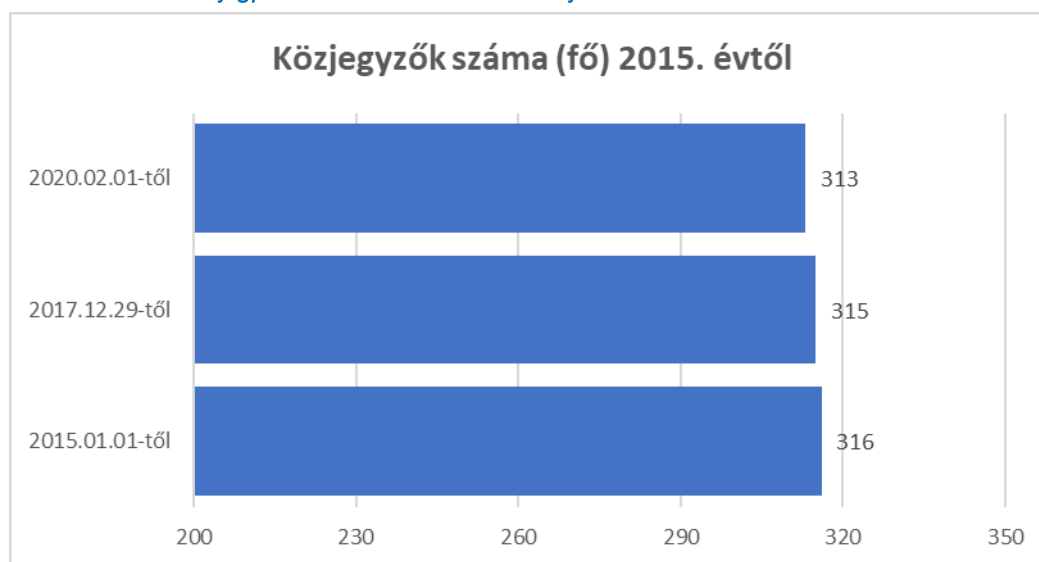
1.1.1. A közjegyző jogállása

A Kjt^{v.12} előírásai szerint közhitelességgel felruházott közjegyző az állam igazságszolgáltató tevékenysége részeként jogszolgáltató hatósági tevékenységet végez. Ennek keretében a jogügyletekről és jogi jelentőségű tényekről közokiratot állít ki; okiratokat őriz meg; a felek kérelmére pénzt, értéktárgyat és értékpapírt vesz át a jogosult részére történő átadás végett; a feleket a hatáskörébe utalt eljárásokkal kapcsolatban - a felek esélyegyenlőségének biztosításával - kioktatással segíti jogaik gyakorlásában és kötelességeik teljesítésében. A közjegyzői eljárások alapvető célja annak elkerülése, hogy a felek között jogvita jöjjön létre, vagy az bírósági útra kerüljön. A közjegyző az ügyekben részrehajlás nélkül, hivatását személyesen gyakorolva köteles eljárni.

A miniszter által határozatlan időre - a területi kamara elnökségének kinevezési javaslata alapján - kinevezett közjegyző az eljárása során csak a törvénynek van alávetve. A közjegyző illetékességi területe általában annak a járásbírósnak az illetékességi területével egyezik meg, amely a közjegyző székhelyén működik. A közjegyző székhelyét a kinevezésében határozzák meg. A Budapesten működő közjegyzők illetékessége a főváros egész területére kiterjed.

A közjegyzők száma a gazdaság fejlődésével, a jogügyletek szaporodásával az ellátandó feladatok függvényében változott az elmúlt évtizedekben. A Kjt^{v.12} 1991. évi hatályba lépésekor a közjegyzői létszám 218 fő volt, amely az elemzett időszakig növekedett, 2015. január 1. - 2020. december 31. között a közjegyzők száma 313-316 fő között váltakozott. A közjegyzők számának alakulását a 2015. január 1. – 2020. december 31. közötti időszak vonatkozásában az 2. ábra mutatja be.

2. ábra Közjegyzők számának alakulása 2015. január 1. – 2020. december 31. között

Forrás: 15/1991. (XI. 26.) IM rendelet alapján ÁSZ szerkesztés

A közjegyző tevékenységét egyénileg vagy közjegyzői iroda keretében folytathatja. A közjegyzői iroda jogi személy, amelyre fő szabályként a Ptk.¹³ korlátolt felelősségű társaságra vonatkozó szabályait kell alkalmazni. A 2018. december 31. után kinevezett közjegyző kizárólag közjegyzői iroda keretében folytathatja tevékenységét, az egyénileg gyakorolt tevékenység - az azt gyakorló közjegyzők tevékenységének megszűnésével - fokozatosan megszűnik. A közjegyzői iroda alapítása és működése nem érinti a közjegyző Kjt^{v.12} előírása szerinti jogállását, a hivatás személyes gyakorlására vonatkozó kötelezettségét, valamint a

fegyelmi és anyagi felelősségét. A közjegyzői kar utánpótlását biztosító közjegyzőjelöltek és a közjegyző-helyettesek, továbbá a közjegyzői irodai (és egyéb) ügyintézők a közjegyzői irodával állnak munkaviszonyban.

Közjegyzővé az nevezhető ki, aki a törvényben foglalt feltételeknek megfelel, többek között jogi szakvizsgával, igazolt gyakorlattal rendelkezik, büntetlen előéletű, a törvényben meghatározottak szerinti állampolgársággal és az eljárás nyelvénél megfelelő nyelv ismeretével rendelkező cselekvőképes, közbizalomra alkalmas személy.

A közjegyzőnek tisztsége ellátása során törvényben rögzített összeférhetlenségi szabályoknak kell megfelelnie. A közjegyzői tevékenység végzésén túl tudományos, művészi, irodalmi, oktató és műszaki alkotó munka, továbbá sporttevékenység végezhető keresőtevékenységként. Az ilyen tevékenységeket közjegyző köteles bejelenteni a területi kamara elnökségének.

A közjegyzőt az eljárása során tudomására jutott adat és tény tekintetében titoktartási kötelezettség terheli, e kötelezettsége a közjegyzői működésének megszűnése után is fennmarad. A közjegyző a közjegyzői működése körében okozott kár megtérítésére és személyiségi jogsértésért sérelemdíj megfizetésére a Ptk.¹³ szabályai szerint köteles. A kártérítés, illetve a sérelemdíj fedezetére legalább százmillió forint értékű felelősségbiztosítást kell kötni és azt a közjegyzői működés tartama alatt fenn kell tartani. A felelősségbiztosítást annak kötelező értékéig a közjegyző javára és érdekében a MOKK köti meg; a kiegészítő felelősségbiztosítás megkötésére a közjegyző jogosult.

—◀ Közjegyző feladatai

A közjegyző feladatait nemperes eljárások lefolytatása útján látja el. A közjegyzőnek, feladatai ellátása során biztosítani kell a függetlenség, pártatlanság, szakszerűség érvényesülését. Az ügyfelek jogainak vitán felül álló érvényesítése érdekében fejti ki tevékenységét. Ezt kívánja tükrözni a közjegyzői kar jelmondata is: „Jog vita nélkül”.

A közjegyző a 3. ábrában feltüntetett főbb feladattípusokat végzi:

3. ábra Közjegyzők által végzett főbb feladattípusok

Forrás: Kjt.v.¹² alapján ÁSZ szerkesztés

A közjegyző jellemző feladatait Kjt.v.¹², a Kjnp. tv.¹¹ előírásai alapján a 44. ábra foglalja össze. A 2. és 3. ábrában az azonos háttérszín a főbb feladattípushoz való kapcsolódást jelenti, A közjegyzői okiratba foglalt jognyilatkozatokkal vagy jogügyletekkel összefüggésben további teendői is lehetnek: pl. más szervek (földhivatal, cégbíróság, gyámhatóság és más közigazgatási hatóságok) felé eljárva a közjegyző a hatósági

eljárásokban is képviseli az ügyfelet. Ugyanígy minden feladat esetében felmerülő feladat a felek kioktatása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

4. ábra Közjegyző jellemző feladatai

Forrás: Kjt.v.¹², és Kjnp. tv.¹¹ alapján ÁSZ szerkesztés

A közjegyzői feladatok tételes listáját az elemzés 1. melléklete tartalmazza.

1.2. A Magyar Országos Közjegyzői Kamara és a területi kamarák jogállása, szervezeti felépítése, feladatai, gazdálkodása és felügyelete

— A MOKK és a területi kamarák jogállása

A közjegyzők autonóm, köztisztviselként működő önkormányzatba szerveződve látják el tevékenységüket. A közjegyzői önkormányzat a törvényben ráruházott jogok gyakorlásával és köteleességek teljesítésével képviseli és védi a közjegyzői kar érdekét és tekintélyét, közreműködik a közjegyzőkre vonatkozó jogszabályok előkészítésében. A közjegyzői önkormányzatok köztisztviselati formában működő jogi személyek, amelyeket a törvényszék nem vesz nyilvántartásba.

Közjegyzői önkormányzat:

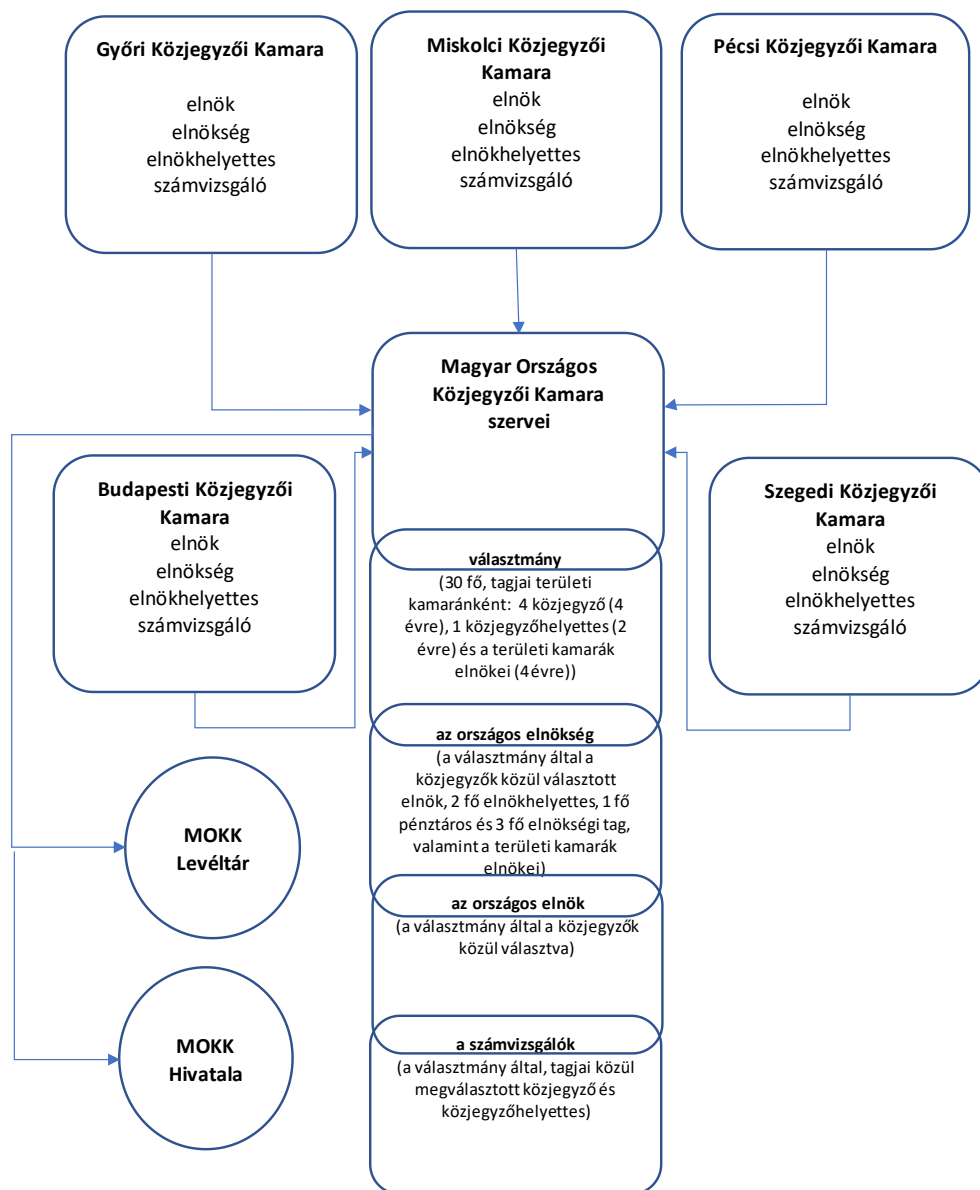
- a MOKK
- az 5 területi közjegyzői kamara: Budapesti Közjegyzői Kamara; Győri Közjegyzői Kamara; Miskolci Közjegyzői Kamara; Pécsi Közjegyzői Kamara; Szegedi Közjegyzői Kamara

A MOKK, amelynek székhelye Budapest, legfőbb önkormányzati szervként képviseli a közjegyzői kart és szervezeteit. A MOKK-ot Kamarát a területi közjegyzői kamarák, míg utóbbiakat az illetékességi területükre kinevezett közjegyzők, illetve a kamarai névjegyzékbe bejegyzett közjegyző-helyettesek és közjegyzőjelöltek alkotják.

← A MOKK és a területi kamarák szervezeti felépítése

A MOKK és a területi kamarák folyamatos működéséről és feladatai ellátásáról a Kjt.v.¹² előírásai által meghatározott szervei gondoskodnak: Választmány, Elnök, Elnökség, Számvizsgálók. A Kjt.v.¹² rögzíti az egyes szervek működésére – összehívás, határozatképesség, napirend, hatáskör, határozathozatal - vonatkozó legfontosabb szabályokat, a részletszabályok a MOKK és a területi kamarák szervezeti és működési szabályzatában kerültek megállapításra. A MOKK legfőbb önkormányzati szerve a területi elnökségek tagjai közül választott 30 tagú választmány, amely megválasztja az országos elnököt és az országos elnökség tagjait, valamint a számvizsgálókat. A MOKK és a területi kamarák szervezeti felépítését a 5. ábra részletezi.

5. ábra a MOKK és a területi kamarák szervezeti felépítése

Forrás: Kjt.v.¹²; MOKK SZMSZ alapján ÁSZ szerkesztés

◀ MOKK Választmány

A választmány a területi elnökségek tagjai közül a területi kamara által választott, területi kamaránként 4-4 közjegyzőből és egy-egy közjegyző-helyettesből, valamint a területi kamarák elnökeiből áll. A választmány közjegyző tagjainak megbízatása négy, a közjegyző-helyettes tagoké két évre szól. A választmány a megalakulása utáni első ülésén országos elnököt, két országos elnökhelyettest, három elnökségi tagot, valamint pénztárost, továbbá két számvizsgálót választ. A választmány minden olyan kérdésben határozhat, amely más szerv részére nincs fenntartva. A választmány jogszabályokat kezdeményez, és közreműködik az előkészítésükben; meghatározza a területi kamarák anyagi hozzájárulását, a MOKK éves költségvetését, ellenőrzi és elfogadja a beszámolót, továbbá a Kjt¹² előírása vagy más jogszabályi rendelkezésben hatáskörébe utalt feladatok ellátásához közjegyzői hozzájárulás fizetésére kötelezi a közjegyzőt. A választmány hatáskörébe tartozik az SZMSZ megállapítása, valamint a Kjt¹²-ben vagy más jogszabályban előírt szabályzat kiadása.

A MOKK által készített szabályzatok két nagyobb csoportra oszthatók: kiemelt és nem kiemelt szabályzatok. A törvényességi felügyeletet ellátó miniszter előzetesen hagyja jóvá a MOKK alább felsorolt kiemelt szabályzatait:

- az SZMSZ,
- a közjegyzők, közjegyző-helyettesek és közjegyzőjelöltek magatartási szabályairól,
- a közjegyzői önkormányzatok működéséről,
- a közjegyzői díjszabás alkalmazásáról,
- a közjegyző őrzésében levő pénz, értéktárgy és értékpapír kezeléséről és nyilvántartásáról,
- a közjegyzői pénztétről, az új székhelyre történő kinevezés és áthelyezés esetén felmerülő egyes kérdésekről,
- a közjegyzői székhely (álláshely) megszüntetése és az illetékességi terület változása esetén alkalmazandó kérdésekről,
- a személyes adatoknak a közjegyzői eljárásokkal összefüggő kezelésére vonatkozó szabályokról,
- a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló rendelkezések végrehajtása érdekében hozott MOKK szabályzatok.

Nem kiemelt szabályzat rendelkezik többek között a közjegyzők és közjegyző-helyettesek eskütételéről; szakmai képzési és továbbképzési kérdésekről; a közjegyzői nyilvántartások vezetésével összefüggő eljárási szabályokról; a közjegyzők működésének vizsgálatáról; az országos kamarát megillető költségtérítések elszámolásáról és a közjegyzői eljárásokban az elektronikus ügyintézés egyes kérdéseiről is.

A MOKK nem kiemelt szabályzatainak törvényességét a miniszter utólag ellenőrzi. A MOKK és területi kamarák szervezeti és működési szabályzatait és a MOKK kiemelt szabályzatait a miniszter jóváhagyásának kézhezvételétől számított 15 napon belül, a nem kiemelt szabályzatokat azok hatálybalépésével egyidejűleg a MOKK honlapján közzé kell tenni.

A választmány üléseit az országos elnök évente legalább egyszer vagy a legalább 7 választmányi tag írásbeli indokolt kérelmére köteles összehívni. A választmány szakkbizottságokat hozhat létre; a szakkbizottságban való részvételre bármely közjegyzőt, közjegyző-helyettest és egyéb alkalmas személyt felkérhet

A választmány a tagjai közül egy közjegyzőt és egy közjegyző-helyettest számvizsgálóvá választ. A számvizsgálók feladata a MOKK gazdálkodásának, pénzügyi nyilvántartásának és költségvetési beszámolójának ellenőrzése. A számvizsgálók a megállapításaikról tájékoztatják a választmányt.

◀ MOKK Elnöke és Elnöksége

Az országos elnökség intézi azokat az ügyeket, amelyekben az országos elnök önállóan nem intézkedhet, valamint elbírálja a területi elnökség határozata ellen benyújtott jogorvoslati kérelmeket. Az országos elnök képviseli a MOKK-ot, annak választmányát és elnökségét; vezeti az országos elnökség és a választmány üléseit, gondoskodik határozataik előkészítéséről és végrehajtásáról; irányítja a MOKK gazdálkodását; önállóan intézi azokat az ügyeket, amelyek egyszerűek vagy sürgősek.

◀ MOKK Hivatala

Az elnök által irányított MOKK hivatala az országos elnök, illetve az elnökség munkaszervezete, amelynek feladata az elnök, az elnökség, a választmány, valamint a MOKK döntéseinek előkészítése, működési

feltételeinek biztosítása. Ellátja a MOKK pénzügyi, számviteli és adminisztratív tevékenységét; nemzetközi ügyintézésrel kapcsolatos teendőit, továbbá szervezi a közjegyzők kötelező oktatását. A MOKK hivatalát az elnök vagy az általa megbízott ügyvezető vezeti. A MOKK munkavállalóinak létszáma az elemzett időszak végén 135 fő volt.

— MOKK Levéltára

A MOKK levéltára őrzi az elektronikus és papír alapú okiratok eredeti példányait, a MOKK és a területi kamarák maradandó értékű iratait, közjegyző okiratait, nyilvántartásait és hivatali bélyegzőjét, ha a közjegyző szolgálata megszűnt vagy áthelyezték.

— Területi kamarák

A területi kamara választja meg tagjaiból a területi kamara elnökségét, elnökét, valamint számvizsgálóit; meghatározza a tagok által fizetendő kamarai hozzájárulást, az éves költségvetést; ellenőrzi és elfogadja a Kjt^v.¹²-ben előírt költségvetési beszámolót, jelentést; megállapítja a területi kamara szervezeti és működési szabályzatát.

A területi kamara által megválasztott területi elnökség kizárólagos feladatkörében felügyeletet gyakorol a területi kamarához tartozó közjegyzők, közjegyzőjelöltek és közjegyző-helyettesek ügyvitele, hivatali működése és magatartása felett; fegyelmi eljárást kezdeményez a közjegyző ellen, közreműködik a közjegyzői állások betöltésében, javaslatokat és véleményeket készít a MOKK részére, jóváhagyja a területi kamara elnökének intézkedését.

— A MOKK és a területi kamarák feladatai

A MOKK és a területi kamarák feladatellátására irányadóak a közttestületre vonatkozó 2006. évi LXV. törvényben rögzített szabályok, melyek értelmében a tagságához, illetve a tagsága által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladatokat lát el. A közfeladat ellátásához szükséges jogosítványokkal a Kjt^v.¹² ruhazza fel, amelyeket öngazgatás útján érvényesít. Ezen túlmenően érdekképviselési funkcióval is rendelkezik, amely feladatkörében megválasztja a fegyelmi bíróságok közjegyző fegyelmi bíróit és vizsgálóbiztosait, szociális és jótékonyági alapokat hozhat létre.

A MOKK közfeladatait, illetve érdekképviselési és egyéb feladatait jogszabályok részletezik, ezeket a feladatokat két csoportra bontva a 1. és a 2. táblázat foglalja össze:

1. táblázat a MOKK által ellátott közfeladatokról

MOKK közfeladatai
Jogszabályok kezdeményezése, és közreműködés az előkészítésükben, különösen a közjegyzőket érintő kérdésekben
Központi nyilvántartásokat létre hozása, különösen a végintézkedések országos nyilvántartása, a házassági és élettársi vagyoni jogi szerződések országos nyilvántartása és a zálogjogi, illetve a hitelbiztosítéki nyilvántartás
A közjegyzők képviseletének ellátása a belföldi és külföldi szakmai szervezetekkel való kapcsolatokban
Statisztikai adatszolgáltatás a közjegyzői tevékenységgel összefüggésben
A közjegyzői levéltár és az elektronikus levéltár működtetése
Az elektronikus letéti tár vezetése
Szakmai oktatás, szakmai továbbképzés szervezése a tagok számára

Forrás: Kjt^v.¹² alapján ÁSZ szerkesztés

2.táblázat a MOKK által ellátott érdekképviseleti és egyéb feladatokról

MOKK érdekképviseleti tevékenység, egyéb feladatok
A területi kamarák anyagi hozzájárulásának meghatározása
Az éves költségvetés meghatározása, a Kjtv. ¹² -ben előírt költségvetési beszámoló ellenőrzése és elfogadása
Szociális és jótékonyági intézmények létrehozása, fenntartása
Egyeztetés a különböző területi kamarákhoz tartozó közjegyzők és a területi kamarák közötti vitás ügyekben
Szakvélemény kiadása bíróság, más hatóság, ügyész, közigazgatási szerv, köztisztviselő, közjegyzői önkormányzati szerv, közjegyző felkérésére konkrét ügyben
A jogerős fegyelmi határozatokról nyilvántartás vezetése
Pénz, értéktárgy és értékpapír bizalmi őrzésére, vagy a letétkezelésre vonatkozó szabályok megsértése miatt keletkezett és a közjegyző vagyonából nem fedezhető károk legalább részbeni megtérítésének fedezésére alapot képzése vagy felelősségbiztosítást kötése
Jogszámban hatáskörébe utalt feladatok ellátásához közjegyzői hozzájárulás fizetésére kötelezi a közjegyzőt
A közjegyzők által készített, illetve hitelesített okiratok tekintetében a külföldi felhasználáshoz szükséges tanúsítvány kiállítás és nyilvántartása
Egységes ügykezelő alkalmazás működtetése és számlázó program rendszeresítése, amely közjegyzők által kötelezően alkalmazandó

Forrás: Kjtv.¹² alapján ÁSZ szerkesztés

A területi közjegyzői kamarák által ellátott közfeladatokat a 3. táblázat szemlélteti.

3.táblázat a területi közjegyzői kamarák által ellátott közfeladatokról

Területi közjegyzői kamarák közfadatai
A közjegyzők névjegyzékének vezetése
Bejegyzés a közjegyző-helyettesek és a közjegyzőjelöltek kamarai névjegyzékébe, törlés e névjegyzékből
Bejegyzés a közjegyzői irodai ügyintézők nyilvántartásába, törlés a nyilvántartásból
A közjegyzői iroda alapítási engedélyének megadása iránti eljárás
Felvétel a közjegyzői irodák kamarai nyilvántartásába, törlés a nyilvántartásból

Forrás: Kjtv.¹² alapján ÁSZ szerkesztés

— A MOKK és a területi kamarák gazdálkodása

A köztisztviselőként működő MOKK és területi kamarák az állam számára fontos, az igazságszolgáltatás hatalmi ághoz kötődő rendkívül szerteágazó közfeladatokat látnak el, melyekhez az állam - az Áht²-ben előírtak szerint - a szükséges mértékű fedezetet köteles biztosítani. Az állam a köztisztviselők részére a közfeladatok ellátásához szükséges fedezetet törvényben – Kjtv.¹²-ben – határozza meg: a kamarai hozzájárulás és egyéb bevételek beszedése jogának előírásával. A közjegyzői önkormányzat gazdasági függetlenségét a közjegyzők által fizetett kamarai hozzájárulás biztosítja.

A MOKK működéséhez szükséges költségeket részben a közjegyzők viselik. Az elnökség javaslata alapján a választmány határozza meg a taglétszámot figyelembe véve a költségek viselésének mértékét és módját, amely során figyelembe veszik a kamarai feladatokat és az igénybe vett szolgáltatásokat is. A területi kamarák tagi hozzájárulást évente kétszer, legkésőbb március hó 31. illetve szeptember hó 30. napjáig kötelesek a MOKK számlájára átutalni. A kamarai szolgáltatás igénybevételével arányos kamarai hozzájárulást a közjegyzők havonta, illetve negyedévente számla ellenében közvetlenül utalják át a MOKK-nak. A MOKK bevételei döntő részét a fizetési meghagyásos eljárások után az Fmhtv.⁸-ben meghatározott díjak képezik.

A MOKK a választmány által elfogadott éves költségvetés alapján gazdálkodik, a gazdálkodás rendjét a MOKK SZMSZ-ben szükséges rögzíteni.

A területi kamarák a közgyűlésük által jóváhagyott éves költségvetés alapján gazdálkodnak, maguk intézik gazdaság ügyeiket, bevételeiket a tagok által fizetett kamarai hozzájárulások, valamint egyéb bevételek képezik. A közjegyző függetlenségét támogatja, hogy a területi kamara tagjai a területi kamara kötelezettségeiért a kamarai hozzájárulás befizetéséig vállalnak felelősséget, ezen felül saját vagyonukkal nem felelnek.

A MOKK és a területi kamarák a Számv. tv.¹⁴ előírása szerinti egyéb szervezetnek minősülnek, így könyvvizelési és beszámoló készítési kötelezettségének teljesítése során a Számv. tv.¹⁴ előírásai mellett, azzal összhangban a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvizelési kötelezettségének sajátosságairól szóló 479/2016. (XII.28.) Korm. rendelet előírásai szerint járnak el.

◀ A gazdálkodás ellenőrzése

A gazdálkodás ellenőrzése tekintetében a szervezeten belüli és a szervezeten kívüli ellenőrzést lehet megkülönböztetni. A szervezeten belüli ellenőrzés keretében a MOKK választmánya a tagjai közül egy közjegyzőt és egy közjegyzőhelyettes számvizsgálóvá választ. A számvizsgálók elnökségtől, illetve a MOKK Hivatalától való függetlenségét biztosítja, hogy a számvizsgáló nem lehet az országos elnökség tagja, valamint a MOKK gazdasági feladatait ellátó szakembere sem. A számvizsgálók feladata a MOKK gazdálkodásának, pénzügyi nyilvántartásának és költségvetési beszámolójának ellenőrzése; az éves gazdálkodásról szóló jelentés benyújtása a választmánynak; és a szerződések vizsgálata. A számvizsgálók tevékenységük ellátása érdekében a MOKK iratait és gazdálkodását bármikor ellenőrizhetik és az elnökségtől, illetve az elnöktől információkat kérhetnek, munkájukról évente beszámolnak a választmánynak. A gazdálkodás egy speciális szegmense tekintetében a MOKK pénztárosa ellenőrzi a készpénzkezelés szabályainak betartását és tevékenységéről szintén évente beszámol a választmánynak.

Az 5 területi kamara a tagjai közül szintén két számvizsgálót választ, akik függetlenek a területi kamarák elnökségétől, illetőleg a területi kamarák gazdasági feladatait ellátó szakembertől. Feladatuk hasonló a MOKK számvizsgálóinak feladataihoz: a területi kamara pénzügyi és gazdasági tevékenységének és a kamarai tagdíj (hozzájárulás) közjegyzők általi fizetésének vizsgálata. A számvizsgálókat a területi kamara ülése választja meg, és az ülés részére tartoznak beszámolóval, illetőleg a területi kamara gazdálkodásáról szóló éves jelentés benyújtásával.

A MOKK gazdálkodása külső ellenőrzése döntően két egymástól eltérő funkciójú módon valósul meg. A MOKK választmánya megbízásából a számviteli fegyelem betartásának ellenőrzését – a MOKK éves beszámolójának könyvvizsgálatával – független könyvvizsgáló végzi. A könyvvizsgáló független a MOKK Hivatalától és Elnökségétől is, tevékenységét a Választmány megbízásából végzi és könyvvizsgálói jelentését is a Választmány részére készíti.

A független könyvvizsgáló mellett, szintén a független külső ellenőrzés részeként az Országgyűlés – ellenőrző szerve az Állami Számvevőszék útján – győződik meg arról, hogy az általa létrehozott MOKK és a területi kamarák gazdálkodása és közfeladatellátása során az átláthatóság és elszámoltathatóság követelményei érvényesültek-e.

◀ A MOKK és a területi kamarák felügyelete

A miniszter törvényességi felügyeletet gyakorol a MOKK és a területi közjegyzői önkormányzati szervek működése felett, a törvényességi felügyelet nem terjed ki olyan ügyre, amelyben bírósági eljárásnak van helye. Abban az esetben, ha a kamara jogszabályban, illetve szervezeti és működési szabályzatban foglalt kötelezettségét elmulasztotta, és a mulasztás a kamara működését veszélyezteti, a miniszter határidő tűzésével felhívja a kamarát az elmulasztott intézkedés megtételére. Amennyiben a mulasztás ezt követően is fennáll, a miniszter a közigazgatási ügyben eljáró bírósághoz fordul.

1.3. A közjegyzői díjak és költségtérítések szabályozása és alkalmazása

A közjegyzői díjszabást a Kjt.¹² felhatalmazása alapján 2019. július 1. hatálybalépéssel a Díjrendelet⁵ rögzíti, míg ezt megelőzően a Díjrendelet⁴ tartalmazta. A közjegyzői feladatok végrehajtásának finanszírozására az állam munkadíjat és költségtérítést határoz meg, amivel biztosítja a közjegyzői tevékenység végzésének anyagi bázisát, a közjegyző tevékenységének gazdasági függetlenségét és anyagi befolyásoltságtól való mentességét. A MOKK kiemelt szabályzatként a közjegyzői díjszabás alkalmazásáról a 124. iránymutatásban rendelkezett, amelyet 2021.09.01-étől a Díjszabás szabályzat váltott fel. Az alkalmazott közjegyzői díjszabásról a MOKK tájékoztatást ad a honlapján. Nem tartozik a Díjrendelet⁵ hatálya alá a fizetési

meghagyásos és az európai fizetési meghagyásos eljárás díjszabása, melyekről az Fmhtv.⁸ és az Eufmhr.⁶ rendelkezik.

A közjegyzői díjat az eljárás kezdeményező fél, hivatalból indult eljárás esetén az abban érdekelt fél köteles megfizetni, több fél esetén a fizetési kötelezettség egyetemleges. A közjegyző előlegre tarthat igényt, a felszámított munkadíjról és költségterítésről költségjegyzéket állít ki, melyen az egyes díjtételeket munkadíj, költségátalány és készkiadás szerinti bontásban tünteti fel.

— Munkadíj ügyérték szerint

A közjegyzői munkadíjat a közjegyzői tevékenység tárgyának értéke, az ügyérték alapján kell kiszámítani. A Díjrendelet² sávonként meghatározza az ügyértéket és az ahhoz tartozó munkadíjat. Az ügyérték szerinti munkadíj Díjrendelet¹ és Díjrendelet² közötti változását az 4. táblázat foglalja össze:

4. táblázat Az ügyérték szerinti munkadíj változása a Díjrendelet¹ és a Díjrendelet² között

Közjegyzői ügyérték	Munkadíj összege Díjrendelet ¹ -ben 2015.01.01. – 2019.06.30.	Munkadíj összege Díjrendelet ² -ben 2019.07.01-től
<= 20 000 Ft	1 000 Ft	5 500 Ft
20 000 – 50 000 Ft	1 000 Ft + 20 000 Ft feletti rész 4%-a	5 500 Ft + 20 000 Ft feletti rész 4%-a
50 000 – 100 000 Ft	2 200 Ft + 50 000 Ft feletti rész 3%-a	6 700 Ft + 50 000 Ft feletti rész 3%-a
100 000 – 500 000 Ft	3 700 Ft + 100 000 Ft feletti rész 2%-a	8 200 Ft + 100 000 Ft feletti rész 2%-a
500 000 – 5 000 000 Ft	11 700 Ft + 500 000 Ft feletti rész 1%-a	16 200 Ft + 500 000 Ft feletti rész 1%-a
5 000 000 – 10 000 000 Ft	56 700 Ft + 5 000 000 Ft feletti rész 0,5%-a	61 200 Ft + 5 000 000 Ft feletti rész 0,5%-a
>10 000 000 Ft	81 700 Ft + 10 000 000 Ft feletti rész 0.25%-a	-
10 000 000 – 200 000 000 Ft	-	86 200 Ft + 10 000 000 Ft feletti rész 0.25%-a
200 000 000 – 500 000 000 Ft	-	561 200 Ft + 200 000 000 Ft feletti rész 0.2%-a
>500 000 000 Ft	-	1 161 200 Ft + 500 000 000 Ft feletti rész 0.1%-a

Forrás: Díjrendelet¹, és Díjrendelet² alapján, ÁSZ szerkesztés

Új elemként jelentek meg a Kormány közpolitikai céljait megvalósító intézkedések közjegyzői feladatainak ügyfél számára kedvezőbb díjazásai, melyek az általános esetre vonatkozó munkadíjnál kedvezőbb munkadíjat rögzítenek. Ilyen például a fogyasztónak nyújtott lakáscélú jelzálog-hitelszerződés alapján tett – az új lakások építéséhez, vásárlásához kapcsolódó lakáscélú támogatásról szóló kormányrendelet szerinti kamattámogatással nem érintett – egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat közokiratba foglalása vagy a 35. életévét be nem töltött fiatal vevő első lakástulajdonának (tulajdoni hányadának) megszerzésére irányuló adásvételi szerződésének közokiratba foglalása.

Egyes közjegyzői eljárások díjváltozásainak összefoglalását az elemzés 2. melléklete tartalmazza.

— Munkadíj a tevékenységre fordított idő alapján

Amennyiben az ügyérték nem állapítható meg és a közjegyzői munkadíjat a Díjrendelet² tételes összegben nem rögzíti, azt a tevékenységre fordított idő alapulvételével kell meghatározni, amibe beleértendő az előkészítéshez, valamint az eljárás lefolytatásához szükséges idő. A Díjrendelet² szerint a munkadíj 5 500 Ft, amelyet megkezdett óránként kell elszámolni. A Díjrendelet² rögzíti azon eseteket, amikor a munkadíj másfélszeresét, kétszeresét illetőleg háromszorosát szükséges felszámítani.

← Munkadíj rögzített összegben

A Díjrendelet⁵ több helyen rögzíti az adott közjegyzői tevékenység munkadíját vagy felső korlátot határoz meg a közjegyzői tevékenység időráfordítására. Ilyen eset például a névalírás és cégjegyzés valódiságának tanúsítása, melynek munkadíja aláírásonként 3000 Ft, vagy az aláíráscímpéldány-tervezet készítése, amelyért tervezetenként szintén 3000 Ft munkadíjat kell fizetni. A hagyatéki eljárás lefolytatásáért járó közjegyzői munkadíjat pedig legfeljebb 3 óra időráfordítás alapulvételével szükséges megállapítani.

← Készkiadások

A készkiadások az adott ügyben a közjegyzői tevékenység ellátásával kapcsolatban közvetlenül felmerült igazolt költségek (pl. utazási, szállás-, postaköltség, tanú, tolmács költségtérítése).

← Költségátalány

Az eljárással kapcsolatban felmerült igazolt készkiadásokon túl főszabály szerint a munkadíj 40 %-ának megfelelő mértékű összegben a közjegyző költségátalányra jogosult. A Díjrendelet⁵ az egyes ügyeknél a 40%-os mértéktől való eltérést külön meghatározza.

A közjegyzői díj elemeit az 6. ábra foglalja össze:

6. ábra A közjegyzői díj elemei

Forrás: Díjrendelet² alapján ÁSZ szerkesztés

1.4. A közjegyzői tevékenység ellenőrzése, kiemelt figyelemmel a díjmegállapítás ellenőrzésére

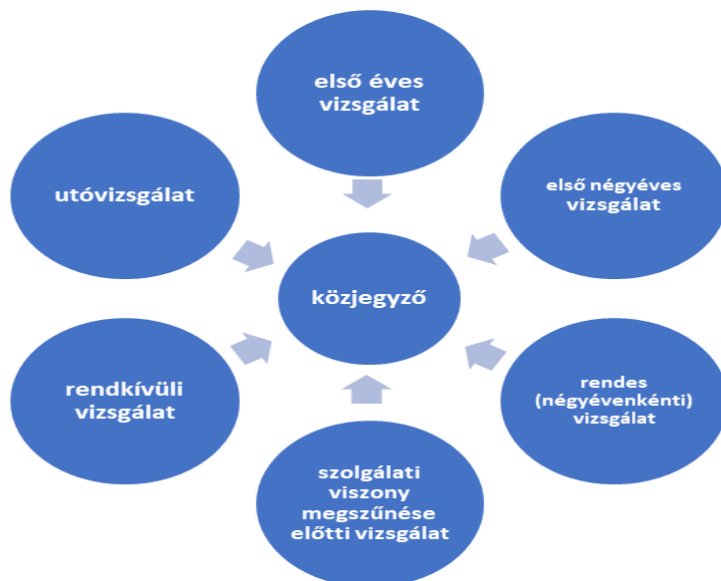
Amíg a közjegyzői önkormányzatok és szerveik feletti törvényességi felügyeletét a miniszter gyakorolja, addig a közjegyző tevékenységét, eljárásának törvényességét az illetékes törvényszék elnöke felügyeli, melynek keretében elrendelheti a közjegyző tevékenységének kamarai vizsgálatát és a közjegyzővel szemben fegyelmi eljárást kezdeményezhet.

A közjegyzők ügyvitelének, hivatali működésének és magatartásának rendszeres ellenőrzése a területi elnökség feladata, míg a MOKK a Díjrendelet⁵ rendelkezéseinek végrehajtását köteles ellenőrizni. A közjegyzői tevékenység ellenőrzése során kiemelten jelenik meg a Díjszabás előírásai érvényesülése, valamint a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni rendelkezések betartásának ellenőrzése: valamennyi rendszeres vizsgálat keretében ellenőrzik azok betartását.

A területi kamara elnöksége a közjegyzők ügyvitelét, hivatali működését és magatartását rendszeresen, legalább négyévente ellenőrzi, de a közjegyző működésének vizsgálatát indokolt esetben bármikor elrendelheti.

A MOKK 31. számú, területi közjegyzői kamarákra, azok tagjaira is kiterjedő iránymutatásában rendelkezik a közjegyzői tevékenység vizsgálatának eljárási rendjéről, amelyben a Kjt¹² által előírt első éves és négyévenkénti vizsgálatokon túl további vizsgálat típusokat is meghatároz, amelyeket a 7. ábra foglalja össze:

7. ábra A közjegyzői tevékenység vizsgálatának típusai

Forrás: Kjt.v.¹² és MOKK 31. sz. iránymutatás alapján ÁSZ szerkesztés

A vizsgálatot a területi kamara elnöksége által jóváhagyott vizsgálati terv vagy az elnökség döntése alapján a területi kamara elnöke rendeli el írásban.

Rendkívüli vizsgálat elrendelésére kerül sor a közjegyző alkalmatlanságának kimondása iránti eljárás megindítása előtt, vagy ha alapos a gyanú a közjegyző rendellenes eljárására. Rendkívüli (soron kívüli) vizsgálat útján győződik meg a területi elnökség egy-egy jogalkalmazási terület közjegyzői gyakorlatáról is. Ezen kívül rendkívüli irodavizsgálat rendelhető el, amennyiben kiugróan magas a kockázatos ügyfelek, illetve ügyletek száma vagy a területi elnökség tudomására jut, hogy a közjegyző a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról, illetve az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvényben vagy a MOKK szabályzatában meghatározott kötelezettségeket súlyosan vagy ismétlődően megsérti.

A területi elnökség a vizsgálat elvégzésével általában tagjait bízza meg, de felkérheti a vizsgálatban való közreműködésre a kamara bármely közjegyző tagját. A MOKK 31. számú Iránymutatás a vizsgálat során irányadó szempontnak tekinti a vizsgált ügy díjszámítását és előírja, hogy az ügyek ellenőrzése során minden esetben vizsgálni kell a költségjegyzéket és a közjegyzői díjról kiállított számviteli bizonylatot. A díjszabási előírások megsértésére utaló körülmény esetén a vizsgáló azt jelzi a MOKK elnökségének. Fizetési meghagyásos ügyek vizsgálatánál az ellenőrzés kiterjed az eljárási díjfizetési kötelezettség Fmhtv.⁸ előírása szerinti megállapítására is. Egyéb nem peres eljárás vizsgált ügyeinél pedig ellenőrizni kell a díjszabás helyes alkalmazását és a számviteli bizonylatokat.

A vizsgálat eredményéről a közjegyző szóban vagy írásban tehet észrevételt, amely a vizsgálati jegyzőkönyv mellett, a közjegyző személyi anyagának részét képezi. A vizsgálatok során a közjegyzőnél feltárt hibák kijavítására a közjegyzőt határidő kitűzésével felszólítják. Utóvizsgálat keretében kerül sor a hibák kijavításának ellenőrzésére.

A vizsgálatról a jelentés elkészítését a MOKK 31. számú Iránymutatás 1. melléklete szerinti jelentés minta támogatja. A jelentésben rögzíteni szükséges, hogy a lefolytatott vizsgálat eredményeként a Díjszabás alkalmazását, a költségjegyzéket és a kiállított számviteli bizonylatot rendben lévőknek vagy nem megfelelőnek találták-e.

A Díjrendelet⁵ rendelkezéseinek betartását a fentiek szerint ellenőrzi a MOKK. Ha az ellenőrzés eredményeként megállapításra kerül, hogy a közjegyző, illetve az alkalmazottja a Díjrendelet⁵ rendelkezéseit megsértette, a MOKK elnöksége a közjegyzővel szemben feljelentést tesz a fegyelmi bíróság elnökénél.

1.5. A közjegyzői szolgáltatások és nyilvántartások elektronikus elérhetősége

—▶ A közjegyzői eljárások elektronikus intézése

A közjegyzők, a területi közjegyzői kamarák és a MOKK elektronikus ügyintézését biztosító szervnek minősülnek. Az E-ügyintézési tv.⁷ előírása szerint 2018. január 1-től az ügyfél elektronikus úton is végezheti illetőleg köteles végezni a közjegyző feladatkörébe tartozó ügyeit, és teheti nyilatkozatait. Elektronikusan köteles intézni ügyeit pl. az ügyfélként eljáró állam, önkormányzat, költségvetési szerv, az ügyfél jogi képviselője, azonban elektronikus ügyintézésre természetes személy csak törvényben kötelezhető.

Az elektronikus ügyintézés az ügyfél az azonosítását követően veheti igénybe, jogszabály további követelményt, regisztrációt, minősített elektronikus aláírást is előírhat az elektronikus ügyintézéshez, az ügyintézés során tett cselekmények érvényességéhez.

Az elektronikus ügyintézésre vonatkozó alapvető kérdésekről, technikai kérdéseiről a közjegyzők, a területi közjegyzői kamarák és a MOKK elektronikus ügyintézési ügyfélszolgálat, a MOKK Technikai Információs Csoportja nyújt tájékoztatást a honlapon megadott elérhetőségeken. Az elektronikus ügyintézés közjegyzői ügyvitelének szabályairól az Ügyviteli rendelet¹⁵ szól.

Az elektronikus úton történő közjegyzői eljárások kezdeményezésére irányuló beadvány előterjesztésére, az Ügyviteli rendelet¹⁵ felhatalmazása alapján a MOKK elektronikus űrlapokat rendszeresített, amely az általános nyomtatványkitöltő programmal (ÁNYK) tölthető ki. A közjegyzők feladatkörébe tartozó ügyek indítása a MOKK honlapján elérhető űrlap kitöltésével elektronikusan kezdeményezhető. A nem a MOKK által rendszeresített űrlapon előterjesztett kérelmet a közjegyző visszautasítja.

A közjegyzői okirat, ennek hiteles kiadmánya és hiteles másolata – törvény ellentétes előírása hiányában – elektronikus úton is elkészíthető, a közjegyző által a megfelelő alakszerűségek betartásával készített, a közjegyző hivatali elektronikus aláírásával ellátott közjegyzői okirat, ennek hiteles kiadmánya és hiteles másolata elektronikus közokirat.

—▶ A fizetési meghagyásos eljárás intézésére szolgáló elektronikus rendszer

A fizetési meghagyásos eljárás a közjegyző hatáskörébe tartozó, a pénzkövetelések érvényesítésére szolgáló egyszerűsített polgári nemperes eljárás, melynek célja a természetes személyek és jogképes szervezetek nem vitatott pénzköveteléseinek gyorsabb és hatékonyabb érvényesítése.

A fizetési meghagyásos eljárás intézésére szolgáló elektronikus rendszer a közjegyző részére rendelkezésre álló, a MOKK által működtetett számítástechnikai rendszer, amely gépi adatfeldolgozást biztosít. Az eljárásban keletkezett papíralapú vagy elektronikus iratok adatai és az eljárási cselekmények a rendszerben kerülnek rögzítésre. Fizetési meghagyásos eljárásban, illetve fizetési meghagyás végrehajtására irányuló eljárásban rendszeren keresztül kell elektronikus úton beadványt előterjeszteni.

A rendszerben a kifejezetten emberi közreműködést nem igénylő eljárási cselekmények – ha azok megtételének törvényi feltételei fennállnak – az eljáró közjegyző nevében automatizáltan is végezhetőek. A rendszer automatikusan biztosítja a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmek elosztását a közjegyzők között; a beadvány adatairól visszaigazolást állít ki; a közjegyző nevében a fizetési meghagyást – meghatározott esetekben – automatikusan kibocsátja; a papír alapú iratokat központilag előállítja és kézbesítésre előkészíti.

A MOKK az arra jogosultak számára a rendszerben kezelt adatokhoz betekintési jogosultságot biztosít, az iratbetekintésre jogosultnak hiteles kiadmányt adhat.

—▶ A közjegyzőkről és közjegyzői irodákról, valamint a közjegyzői igazolványokról vezetett nyilvántartás

A közjegyzői szolgáltatást igénybe vevő a közjegyzőkről, közjegyzői irodákról a területi közjegyzői kamarák nyilvántartásaiból tájékozódhat. A területi közjegyzői kamarák a területükön működő közjegyzőkről, közjegyzőjelöltekről, a közjegyző-helyettesekről és a közjegyzői irodai ügyintézőkről, továbbá a közjegyzői irodákról külön-külön nyilvántartást és elektronikus névjegyzéket vezetnek. A nyilvántartások adatainak egy része, főként a közjegyzők személyére és elérhetőségére vonatkozó adatok, a területi kamarák illetőleg a MOKK honlapján hozzáférhetőek az érdeklődők számára.

A MOKK bocsátja ki a közjegyzői igazolványokat és azokról elektronikus nyilvántartással rendelkezik.

← Közjegyzői Digitális Levéltár

A csak közjegyző által elérhető **Közjegyzői Digitális Levéltár** elektronikus nyilvántartás adatainak forrása a felek, a közjegyző, a bíróság és más hatóság eljárás során tett cselekményei és nyilatkozatai.

← Az egyedi azonosításra kétséget kizáróan alkalmas ingó dolgok zálogjogi nyilvántartása

Az **egyedi azonosításra kétséget kizáróan alkalmas ingó dolgok zálogjogi nyilvántartását** (gkZONY) a MOKK végzi. A nyilvántartás tekintetében egyedi azonosításra kétséget kizáróan alkalmas ingó dolognak minősül az alvázzámmal rendelkező gépjármű. A gkZONY-ba a MOKK honlapján bárki betekinthez, a lekérdezés eredményéről közjegyzőtől tanúsítvány kiállítása kérhető. A Ptk.¹³ 2014. március 15-i hatálybalépése a gkZONY-ba új zálogjogot nem lehet bejegyezni. A még fennálló, a gkZONY-ba bejegyzett zálogjogok módosítása, valamint törlése továbbra is a 2014. március 14-én hatályban volt szabályok szerint történik. A 2014. március 15-e óta létrejött zálogjogot a hitelbiztosítéki nyilvántartásba kell bejegyezni.

← Zálogjogi Nyilvántartás

A **Zálogjogi Nyilvántartás** (ZONY) vezetése szintén a MOKK feladata. A Ptk.¹³ 2014. március 15-i hatálybalépése óta a ZONY-ba új zálogjogot nem lehet bejegyezni. A még fennálló, a ZONY-ba bejegyzett zálogjogok módosítása, valamint törlése továbbra is a 2014. március 14-én hatályban volt szabályok szerint történik. A ZONY-ba bárki bármely közjegyzőnél vagy a MOKK által vezetett hitelbiztosítéki rendszer internetes felületén betekinthez és annak alapján saját céljára feljegyzést készíthet. A lekérdezés eredményéről a közjegyző, kérelemre tanúsítványt állít ki. A 2014. március 15-e óta létrejött zálogjogot a hitelbiztosítéki nyilvántartásba kell bejegyezni.

← Hitelbiztosítéki nyilvántartás

A MOKK által a Hbny. tv.⁹ előírása szerint működtetett **hitelbiztosítéki nyilvántartás** (HBNY) hitelesen tanúsítja, hogy a hitelbiztosítéki nyilatkozatot tevő a nyilvántartásban rögzített időpontban és a nyilvántartásban szereplő tartalommal, a Ptk.¹³ és Hbny. tv.⁹-ben foglaltak szerint hitelbiztosítéki nyilatkozatot tett. A hitelbiztosítéki nyilatkozatok megtételére, nyilvántartására és a nyilvántartásba történő betekintésre szolgáló informatikai alkalmazás erre szolgáló internetes felületén a nyilvántartásba bárki, azonosítás nélkül betekinthez a zálogkötelezett Hbny. tv.⁹-ben előírt adatainak megadásával. Hitelbiztosítéki nyilatkozatot csak regisztrált felhasználó és csak regisztrált felhasználóval szemben tehet.

← Végrendeletek Országos Nyilvántartása

A **Végrendeletek Országos Nyilvántartása** (VONY) az okiratba foglalt és a letétbe helyezett végintézkedések Kjt.v.¹²-ben és VONY rendeletben¹⁷ meghatározott adatainak központi, MOKK által működtetett informatikai alkalmazással kezelt elektronikus nyilvántartása

← Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartása

A MOKK által működtetett **Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartása** (ÉNYNY) igazolja, hogy egymással a Ptk.¹³ szerinti élettársi kapcsolata áll fenn azoknak, akiknek az erről szóló nyilatkozata az Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásában szerepel. Az élettársi nyilvántartás adatait a közjegyző és a MOKK kezeli. Az elektronikusan vezetett nyilvántartás alapján magánszemély részére a közjegyző állít ki tanúsítványt; a hatóságok részére a MOKK Hivatala szolgáltat adatot.

← Házassági és Élettársi Vagyonjogi Szerződések Elektronikus Nyilvántartás

Házassági és Élettársi Vagyonjogi Szerződések Elektronikus Nyilvántartás (HÉVSZENY) ellenkező bizonyításáig közhitelesen tanúsítja a vagyonjogi szerződés fennállását. A nyilvántartásra szolgáló informatikai alkalmazást a MOKK működteti. A HÉVSZENY-be a közjegyzőnél lehet betekinteni; magánszemély részére a közjegyző állít ki tanúsítványt; a hatóságok részére a MOKK Hivatala szolgáltat adatot.

← Hirdetmények

A MOKK honlapján hirdetményeket tesz közzé, amelyben tájékoztatja az érintetteket az egyes eljárásokról (pl. értékpapírokkal kapcsolatos hirdetmények; hagyatéki eljárással kapcsolatos hirdetmények; okiratok

semmissé nyilvánítása; fizetési meghagyásos eljárás hirdetményei; semmissé nyilvánítás – értékpapír vagy okirat – hirdetményei stb.)

1.6. A közjegyzői tevékenység az Európai Unióban

← Európai Unió jogi aktusai

Az Európai Unió jogi szabályozása döntően az egyes közjegyzői okiratok más tagállamban történő elismerésével és felhasználásával; az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásával; öröklési és vagyoni jogi kérdésekkel foglalkoznak.

Az Európai Parlament és a Tanács 2016. július 6-i **2016/1191 rendelete** a polgárok szabad mozgásának előmozdításáról bizonyos nyilvános dokumentumok Európai Unión belüli bemutatására vonatkozó követelmények egyszerűsítésével és az 1024/2012/EU rendelet módosításával egy olyan rendszer bevezetését célozza, amely egyes közokiratok, valamint azok hiteles másolatainak és fordításainak forgalmazására vonatkozó adminisztratív formák egyszerűsítésére irányul.

Az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló **650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet** (Európai Öröklési Rendelet) a külföldi elemet tartalmazó öröklési ügyek kezeléséhez ír elő szabályokat. A rendelet egységes kapcsolóelemet vezet be – az örökgyó szokásos tartózkodási helyét – mely egyaránt alkalmazandó a hagyaték egészét érintő joghatóság, valamint az öröklésre alkalmazandó jog meghatározásához. Emellett a rendelet lehetőséget biztosít arra is, hogy az örökgyó azon államok egyikének jogát válassza alkalmazandó jogként, melynek rendelkezik az állampolgárságával. A rendelet létrehozta az Európai Öröklési Bizonyítványt, mely automatikusan elismerésre kerül az EU tagállamaiban, ugyanakkora rendelet hatálya Írországra és Dániára nem terjed ki.

Az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (Eufmhr.⁶) rendelkezik. Az európai fizetési meghagyásos eljárás határon átnyúló polgári és kereskedelmi ügyekben a jogosult lejárt pénzkövetelésének érvényesítésére ad lehetőséget. Magyarországon az ügyek lefolytatása a közjegyző hatáskörébe tartozik.

A Tanács 2016. június 24-i (EU) 2016/1103 rendelete a házassági vagyoni jogi rendszerekkel kapcsolatos ügyekben a joghatóság, az alkalmazandó jog, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról a külföldi elemet tartalmazó házassági vagyoni jogi rendszerek kezelésére ad útmutatást. A rendelet egyszerűsíti a házassági vagyoni tárgyú ítéletek és közokiratok elismerését/elfogadását és végrehajtását. A megerősített együttműködést 18 uniós ország hozta létre (Magyarország nincs köztük). Más országok a rendelethez annak elfogadása után bármikor szabadon csatlakozhatnak.

← Tagállamok kapcsolódó szabályozása, gyakorlata

A közjegyzői tevékenység szabályozására egységes európai modell nem áll rendelkezésre, azonban a határon átnyúló ügyletek vagy öröklési ügyek tekintetében a közjegyzők, valamint a kamarák közti együttműködés feladataik ellátása érdekében nélkülözhetetlen.

A CNUE (The Council of the Notariats of the European Union – Európai Közjegyzők Tanácsa) becslése alapján, földrészünkön napjainkban körülbelül 10 millió embert érint a határokon átnyúló valamilyen polgári eljárás és az érintettek száma a jövőben várhatóan tovább nő. Az érintettek magas száma a nemzeti szabályozások további harmonizációjának igényét veti fel, amelyet a szervezet egyik fő célkitűzésének tart.

A MOKK tagja az 1993-ban alapított, brüsszeli székhelyű szervezetnek, amely jelenleg mintegy 45 ezer közjegyzőt képviselő 22 EU tagállami taggal rendelkezik. A 2021. évben magyar elnökség alatt működő szervezet küldetése, hogy támogassa a közjegyzői tevékenységet, a közjegyzők feladatainak végrehajtását és aktívan hozzájáruljon az európai intézmények döntéshozatalához a közjegyzőket érintő szakmai kérdésekben. Az EU további 5 tagállama az ottani speciális szabályozás miatt nem tagja a CNUE-nek. Dániában és Cipruson nem ismert a közjegyzőség intézménye, Svédországban speciális modell van, Finnországban a közjegyzői feladatokat önkormányzati tisztviselők látják el. Írországon a közjegyzői tevékenység különbözik az európai

kontinens közjegyzőinek tevékenységétől. A legfőbb különbség, hogy az írországi közjegyzők nem jogosultak közokirat készítésére, mert ismeretlen a közokirat intézménye.

A CNUE tagállamainak közjegyzői, így a magyar közjegyzők is mindannyian jogosultak közokirat készítésére, azonban a CNUE számos tagállamában a közjegyző jogosult magánokirat készítésére is. Azonosság, hogy a tagállamokban a közokiratok teljes bizonyító erővel rendelkeznek és közvetlenül végrehajthatók. A végrehajthatóság és a végrehajtás elrendelése tekintetében különbségek azonosíthatók.

Az ingatlanokkal kapcsolatos ügyekben, Európában számos eltérő gyakorlat van. Az ingatlanjog közjegyzői monopólium Belgium, Franciaország, Németország és Luxemburg területén: a közjegyző feladata az ingatlanközvetítésre is kiterjed; az ingatlannal kapcsolatos adókat, illetékeket is beszedik és továbbítják az illetékes hatósághoz.

A hagyatéki eljárásban a közjegyző közhatalmi szerepet tölt be Magyarországon. Ezzel szemben Franciaországban vagy Belgiumban a magyar hagyatéki eljárásnak megfelelő nemperes eljárásban az örökösök szabadon, illetékességi kötöttségektől mentesen választanak közjegyzőt, a francia és belga közjegyzők személyes felelősségük mellett beszedik az örökösöktől az öröklési illetéket, és azt továbbítják az államkasszába, tanácsadó szerepükben a fizetendő illeték optimalizálása érdekében is tanáccsal látják el örökös-ügyfeleiket. A magyar közjegyzőknek illeték vagy adóbeszedési feladatuk nincs.

A határon átnyúló öröklési ügyekben, az örökhagyó által hagyott végrendeletek fellelhetőségének biztosítása érdekében azon országok, melyekben központi végrendeleti nyilvántartás működik, célul tűzték ki, hogy a Végrendeleti Nyilvántartások Európai Hálózatának Egyesülete (ARERT / ENRWA – Association du Réseau Européen des Registres Testamentaires / European Network of Registers of Wills Association) keretében rendszereiket összekapcsolják és az azokban rögzített adatokat egymás számára hozzáférhetővé teszik. A MOKK teljes jogú tag az egyesületben, az általa üzemeltetett VONY révén részt vesz az ARERT tagok együttműködésében. Az összekapcsolt adatbázisban, kapcsolattartó személy közbeiktatásával, egy magyar hagyatéki eljárás esetén a közjegyző számára megismerhető, hogy az örökhagyó hagyott-e külföldön regisztrált végrendeletet.

EU szinten még nem szabályozott kérdésekben a CNEU honlapokat üzemeltet, amelyek több nyelven hozzáférhetővé teszik az érdeklődők számára az egyes nemzeti szabályozások sajátosságait. Ilyen honlap a házassági vagyoni jog nemzeti szabályozásait vagy az örökösödési jogi ügymenetet összefoglaló honlap is. Az európai közjegyzők, kamarák között, a CNUE keretein belül, az Európai Közjegyzői Hálózat segítségével működnek együtt, főként a határon átnyúló ügyletek vagy öröklési ügyek kapcsán.

2. A végrehajtói tevékenység

A bírósági végrehajtás olyan önálló, törvényileg szabályozott, polgári nemperes eljárás, amelyben állami vagy meghatározott szempontból azzal azonosnak minősülő szerv, elsősorban vagyoni kényszer alkalmazása révén juttatja érvényre az állam által a konkrét egyedi ügyben fennállónak elismert és kikényszeríthető alanyi jogot. (Kapa, 2010)

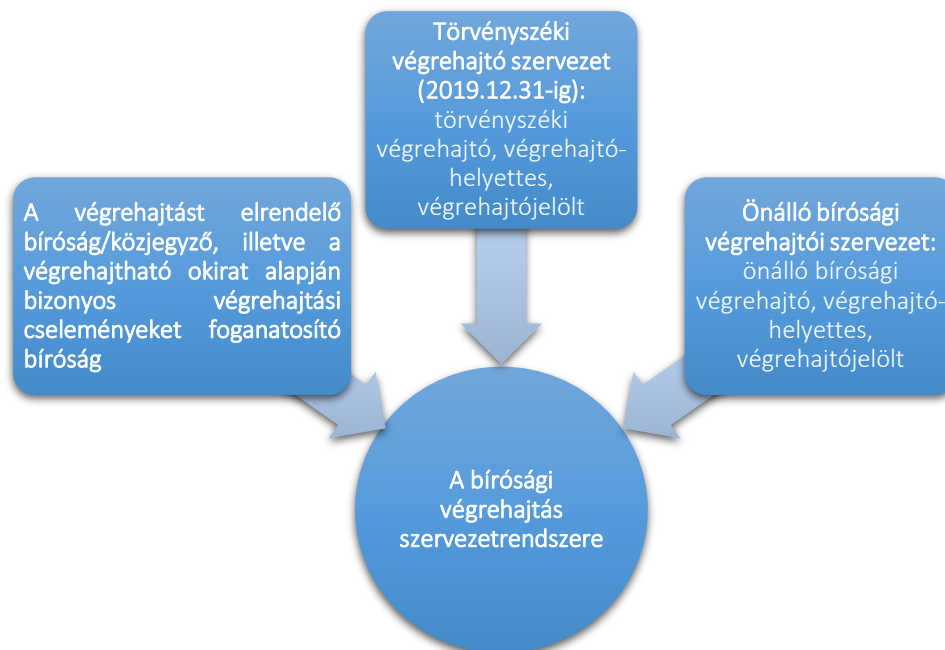
A bírósági végrehajtási eljárásnak két szakasza van: (1) a végrehajtás elrendelése, (2) a végrehajtás foganatosítása. A végrehajtás elrendelésére jogosult bíróság/közjegyző arról dönt, hogy a végrehajtást kérő írásbeli kérelme alapján kiállítható-e a végrehajtható okirat, amely alapján a végrehajtás aztán foganatosítható. A végrehajtás elrendelésére jogosult bíróság/közjegyző a végrehajtható okiratot 3 általános feltétel egyidejű teljesülése esetén állítja ki:

1. a végrehajtandó határozat kötelezést (marasztalást) tartalmaz,
2. jogerős, illetve végleges vagy előzetesen végrehajtható, és
3. a teljesítési határidő letelt.

A Vht.¹⁶ taxatív felsorolja a végrehajtható okiratokat és azok kiállításának feltételeit. A végrehajtás foganatosítását főszabály szerint az önálló bírósági végrehajtó végzi, de bizonyos eljárási cselekményeket az a járásbíróság foganatosít, amely mellé az eljáró önálló bírósági végrehajtót kinevezték.

A bírósági végrehajtás szervezetrendszere a Vht.¹⁶ 1994-es megalkotása óta a törvényi hatáskörök szerint hármasság tagozódású volt egészen addig, amíg a Kormány az igazságügyi követelések behajtása hatékonyabbá tétele érdekében az 1499/2017. (VIII. 11.) Korm. határozatban foglalt döntésének megfelelően a törvényszéki végrehajtás, mint a bírósági végrehajtás egyik szervezeti formáját megszünt. A 2019. évi LXXXI. törvény alapján 2020. január 1. napjától az állami adó- és vámhatóság a törvényszéki végrehajtók hatáskörébe tartozó követelések végrehajtását teljes körűen átvette. A bírósági végrehajtási szervezetrendszert és annak fentiek szerinti változását az 8. ábra szemlélteti.

8. ábra: A bírósági végrehajtás szervezetrendszere

Forrás: A Vht.¹⁶ alapján, ÁSZ szerkesztés

A törvényszéki végrehajtói és az önálló bírósági végrehajtói státuszban a törvényszéki végrehajtói szervezeti forma megszüntetéséig meglévő eltéréseket az 5. táblázat mutatja be.

5. táblázat: **Eltérések az önálló bírósági végrehajtói és a törvényszéki végrehajtói státusz között**

Kritérium	önálló bírósági végrehajtó	törvényszéki végrehajtó
Jogállás	Önálló jogi személy.	A törvényszéknél szolgálati jogviszonyban álló bírósági tisztviselő. Jogviszonyára az lasz. ¹⁰ rendelkezései voltak irányadók.
Kinevezés	Pályázat útján a miniszter – 2021. október 1-től a Hatóság Elnöke - nevezi ki 7 évre, de legfeljebb a 65. életév betöltése napjáig meghatározott székhelyre, meghatározott járásbíróság mellé.	A törvényszék elnöke nevezte ki határozatlan időre, meghatározott törvényszékekre.
Álláshelyek száma	227 Az egyes járásbíróságok melletti állások száma a 16/2001. (X. 26.) IM rendelet 1. mellékletében szabályozott.	Legalább 2 végrehajtói állás/törvényszék az állások számát a bírósági létszámgazdálkodás keretében kellett megállapítani.
Javadalmazás	Díja az ellátott ügyek számától, azok ügyértékétől és eljárása eredményességtől függ. A díjat a végrehajtást kérő előlegezi, és az adós viseli. Mértéke a 35/2015. (XI. 10.) IM rendelet szabályai szerint.	lasz. ¹⁰ szerinti állandó jövedelem + az eljárás eredményessége esetén a 13/1994. (IX. 8.) IM rendelet szerinti juttatás (végrehajtási jutalom).
Feladat	A kizárólagosan törvényszéki végrehajtói jogkörökön kívüli ügyekben járhat el.	Kizárólagos végrehajtói jogkörök – Törvényszéki végrehajtó foganatosította a végrehajtást, ha a végrehajtandó követelés - pénzbüntetés, rendbíróság, pénzbíróság, elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele, vagyonekobjzás, - EU tagállamban kiszabott pénzüsszeg, vagyonekobjzás, elővezetési és kíséresi költség, - végrehajtókkal szemben kiszabott pénzbíróság és befizetési kötelezettség, - polgári ügyben az állam által előlegezett költség, - a bíróság által előlegezett gyermektartásdíj, - egyéb jogcímen illeti meg az államot.
Kártérítési felelősség	A Ptk. ¹³ szabályai szerint áll helyt az okozott károkért, személyiségi jogsértésért. Ezek fedezetére köteles legalább 30 M Ft értékű felelősségbiztosítást kötni és azt a működése alatt fenntartani.	Munkáltatója felelt a szolgálati jogviszonyával összefüggésben okozott károkért, illetve a személyiségi jogsértésért.

Forrás: A Vht.¹⁶ és a 16/2001. (X. 26.) IM rendelet alapján, ÁSZ szerkesztés

Az önálló bírósági végrehajtói státusz bevezetése az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem jelentette a végrehajtás piacosítását, Értelmezésük szerint az önálló bírósági végrehajtók által végzett állami szuverenitásból fakadó tevékenységükben azért nem jelennek meg a piac klasszikus keresleti és kínálati szabályai, mivel jogszabályban rögzített díjszabás, kinevezési eljárás, területi, szolgáltatási kötelezettségek, monopóliumok, valamint állami felügyelet mellett működéhetnek. (3076/2017. (IV. 28.) AB határozat, Indokolás [36]).

A bírósági végrehajtáson kívül megkülönböztetjük még a közigazgatási végrehajtást és a közvetlen végrehajtást, melyekre szintén a Vht.¹⁶ rendelkezései az irányadók. A **közigazgatási végrehajtás** általános foganatosító szerveként az állami adóhatóság került kijelölésre. Feladatát képezi:

- a) az általa nyilvántartott adó- és vámtartozások behajtása,
- b) a különböző ágazati törvények által rá delegált, adók módjára behajtandó köztartozások behajtása (pl. MKIK és NAK tagdíjtartozások);
- c) a 2016. évi CL. törvény előírása alapján az egyéb köztartozások behajtása;
- d) 2020. január 1. napjától pedig a korábban a törvényszéki végrehajtók hatáskörébe tartozó végrehajtási feladatok ellátása.

Közvetlen végrehajtásra általában a munkaviszony, vagy más munkavégzésre irányuló jogviszony esetén szokott sor kerülni, mégpedig oly módon, hogy a munkáltató, kifizető a munkavállalóval szembeni követelése behajtása érdekében az adóst megillető bérből, járandóságból vonja le a tartozást. A közvetlen végrehajtás során követelés kizárólag az adóst megillető pénzeszegekből hajtható be.

2.1 Az önálló bírósági végrehajtó jogállása és feladatai

Az önálló bírósági végrehajtó a végrehajtás foganatosításáért, az eljárás törvényes és pártatlan lefolytatásáért felelős független igazságügyi szakember, önálló jogi személy, aki a bírósági vagy közjegyzői végrehajtható okiratban foglaltakat hajtja végre. Köteles az adós jogos érdekeinek szem előtt tartásával mindazokat a cselekményeket elvégezni, amelyek a végrehajtási eljárás eredményes befejezéséhez szükségesek. Az önálló bírósági végrehajtót a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (Hatóság) Elnöke pályázat útján nevezi ki 7 évre, meghatározott székhelyre és meghatározott járásbíróság mellé. Székhelye és illetékességi területe megegyezik annak a járásbíróságnak a székhelyével és illetékességi területével, amely mellé kinevezték. A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága a 2021. XXXII. törvény rendelkezése alapján létrehozott, tevékenységét 2021. október 1-től megkezdő fejezetet irányító szerve jogállással bíró, önálló szabályozási jogkörrel rendelkező központi költségvetési szerv. A végrehajtási tevékenységgel kapcsolatban az önálló bírósági végrehajtói szervezetrendszer, illetve az MBVK feletti felügyelet gyakorlásával és szabályozással kapcsolatos feladatokat lát el. Ahol az elemzés külön nem hivatkozik rá, a korábban a miniszter által ellátott feladatköröket végzi 2021. október 1-től.

Önálló bírósági végrehajtóvá az a büntetlen előéletű, magyar állampolgársággal rendelkező személy nevezhető ki, aki a 24. életévét betöltötte, választójoggal és egyetemi jogi végzettséggel rendelkezik, letette a végrehajtói szakvizsgát, és kétéves végrehajtó-helyettesi szakmai gyakorlatot szerzett.

A bírósági végrehajtás az állami igazságszolgáltatási rendszer része, a jogerős ítéletek és az ítélet hatályú dokumentumok végrehajtásának biztosítása, amelyhez szükség esetén állami kényszer (vagyon- és személyi) alkalmazása is igénybe vehető. Az önálló bírósági végrehajtói feladatokról a 9. ábra nyújt áttekintést.

9. ábra az önálló bírósági végrehajtó feladatairól

végrehajtás foganatosítása során	pénzkövetelés végrehajtása során	különleges végrehajtási eljárások során
☐ az eljárás megindítása;	☐ levonás az adós munkabéréből vagy egyéb járandóságából vagy a nyugellátásból;	☐ bűnügyi zárlat foganatosítása;
☐ végrehajtható okirat kézbesítése;	☐ végrehajtás pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összegre; az adós ingóságainak vagy tulajdonában lévő ingatlan lefoglalása;	☐ meghatározott ingóság zárlata;
☐ helyszíni cselekmények;	☐ lefoglalt ingóság zár alá vétele;	☐ meghatározott ingóság kiadása;
☐ nyilvántartások adatainak lekérése;	☐ értékpapír értékesítése;	☐ gyermek átadása;
☐ biztosítási intézkedés végrehajtása;	☐ ingóság vagy ingatlan árverésen történő értékesítése;	☐ önkényesen elfoglalt lakás kiürítése;
☐ külföldi bíróság és a külföldi választottbíróság határozatának végrehajtása;	☐ ingóság vagy ingatlan árverésen kívüli eladása;	☐ zálogtárgy egyszerűsített végrehajtási értékesítése.
☐ együttműködési kötelezettség: tájékoztatást ad az adósság kezelésének lehetőségeiről, kapcsolatfelvétel lehetőségének biztosítására;	☐ követelések kielégítése zálogjog alapján vagy a gépjármű értékesítéséből/kiszájtásból befolyt összegből;	

Forrás: A Vht.¹⁶ alapján, ÁSZ szerkesztés

A végrehajtási kényszer nem lehet túlzó. A követelés mértékét és az adós vagyoni, jövedelmi helyzetét figyelembe véve arányban kell, hogy álljon a követelés mértékével, szükséges és indokolt mértékű lehet. Emellett a végrehajtási kényszer alkalmazásának egy fokozatossági sorrendet is be kell tartania: ingatlan-végrehajtásra csak a legvégső esetben kerülhet sor, mindenekelőtt az adós pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt, az adós rendelkezése alatt álló összegből, vagy munkából származó jövedelméből kell a követelést érvényesíteni.

◀ Az önálló bírósági végrehajtó-helyettes és végrehajtójelölt

Az önálló bírósági végrehajtó-helyettes az önálló bírósági végrehajtóval munkaviszonyban álló, az MBVK hivatali szerve által az önálló bírósági végrehajtó-helyettesek nyilvántartásába felvett és esküt tett személy. Nyilvántartásba venni azt lehet, aki magyar állampolgár, választójoggal és egyetemi jogi végzettséggel rendelkezik, egyéves végrehajtó-jelölti gyakorlatot szerzett, a végrehajtói szakvizsgát letette és végrehajtó-helyettesi munkakör betöltésére az önálló bírósági végrehajtóval (végrehajtói irodával) munkaszerződést kötött. Eljárási cselekményeket – a Vht.¹⁶-ben meghatározott kivételekkel – önállóan végezhet, az eljárásából eredő kártérítési és sérelemdíj iránti igényeket a végrehajtóval szemben kell érvényesíteni.

Az önálló bírósági végrehajtójelölt az önálló bírósági végrehajtóval munkaviszonyban álló, az MBVK hivatali szerve által az önálló bírósági végrehajtójelöltek nyilvántartásába felvett és esküt tett személy. Nyilvántartásba venni azt lehet, aki magyar állampolgár, a 18. életévét betöltötte, legalább középfokú iskolai végzettséggel rendelkezik és nem áll kizáró okok hatálya alatt. Feladatai ügyviteli jellegűek: a végrehajtó irányítása és utasításai szerint közreműködik a végrehajtási eljárásban, végrehajtási cselekményt önállóan nem foganatosíthat.

2.2 A Magyar Bírósági Végrehajtói Kar jogállása, szervezeti felépítése, feladatai, gazdálkodása és felügyelete

◀ Az MBVK jogállása

Az MBVK 2015. szeptember 1. napjával jött létre a Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara általános jogutódjaként. Köztestületi formában működő jogi személy, amelyet a törvényszék nem vesz nyilvántartásba. Az önálló bírósági végrehajtók, végrehajtó-helyettesek és végrehajtójelöltek szakmai irányításával és

igazgatásával kapcsolatos közfeladatokat illetőleg érdekvédelmi feladatokat lát el. Tagjai az önálló bírósági végrehajtók, végrehajtó-helyettesek és végrehajtójelöltek. Az önálló bírósági végrehajtó a kinevezése napján válik az MBVK tagjává, a végrehajtó-helyettes és a végrehajtójelölt pedig a névjegyzékbe történő felvétellel szerzi meg a tagságot. A tagsági jogviszony a végrehajtói szolgálat megszűnésével vagy a névjegyzékből való törléssel szűnik meg.

◀ Az MBVK szervezeti felépítése

Az MBVK folyamatos működéséről és feladatai ellátásáról a Vht.¹⁶-ban meghatározott szervei gondoskodnak: Közgyűlés, Elnökség, Hivatal és Szakmai bizottságok. A Vht.¹⁶ rögzíti az egyes szervek működésére – összehívás, határozatképeség, napirend, hatáskör, határozathozatal – vonatkozó legfontosabb szabályokat, a részletszabályok az MBVK szervezeti és működési szabályzatában kerültek megállapításra. Az MBVK szervezetrendszerét a 10. ábra szemlélteti.

10. ábra: Az MBVK szervezetrendszere

Forrás: A Vht.¹⁶ és az MBVK SZMSZ-e alapján, ÁSZ szerkesztés

◀ Közgyűlés

A Közgyűlés az MBVK legfőbb szerveként minden tagját magába foglalja. Kizárólagos hatáskörébe tartozik:

- a tagdíj mértékének meghatározása;
- az Elnökség tagjainak megválasztása és visszahívása;
- az Elnökség tevékenységéről és a tagdíj bevételek terhére kifizetett költségtérítésekről, tiszteletdíjakról szóló beszámoló elfogadása;
- egyéb – a Vht.¹⁶, más jogszabály vagy az MBVK SZMSZ előírásai által – a hatáskörébe utalt feladatok.

Az MBVK elnöke a Közgyűlést szükség szerint, de évente legalább egyszer a napirend közlésével összehívja. A Közgyűlés akkor határozatképes, ha azon az MBVK végrehajtó tagjainak több mint fele jelen van. Az elé tárt ügyekben a jelenlévő tagok szótöbbségével hozott határozattal dönt, szavazati joggal kizárólag a végrehajtó tagok rendelkeznek.

◀ Elnökség

Az MBVK Elnöksége öt tagból áll, amelyeket a Közgyűlés választ meg négy évre (egyszer újraválaszthatók). Az Elnökség tagjává egyetemi jogi végzettségű végrehajtó választható. A tagok maguk közül választják meg az MBVK elnökét és alelnökét.

Az MBVK az Elnökség útján látja el az érdekvédelmi feladatait, ügyrendjét maga határozza meg. Ezen túlmenően feladat- és hatáskörét képezi:

- ❖ a tagdíjbevételek számára elkülönített számla feletti rendelkezés;
- ❖ a tagdíjbevételek terhére történő tiszteletdíjak, költségtérítések kifizetéséről való rendelkezés;
- ❖ a Közgyűlés határozatainak végrehajtása, előkészítése;
- ❖ javaslatétel iránymutatások elkészítésére, fegyelmi eljárás kezdeményezésére;
- ❖ beszámolás az éves rendes közgyűlésen a tagdíjbevételek terhére kifizetett tiszteletdíjakról, költségtérítésekről.

← Hivatal

Az MBVK a közfeladatait a hivatali szerve útján látja el. A hatáskörébe tartozó ügyekben az SZMSZ-ben meghatározott rendben dönt, ellátja az MBVK működését biztosító igazgatási és gazdálkodási feladatokat, rendszeresen ellenőrzi a végrehajtó működését, ügyvitelét, magatartását, pénzkezelését.

A Hivatalt a hivatalvezető vezeti, aki a hivatali alkalmazottak felett gyakorolja a munkáltatói jogokat, az Elnökség bevonásával szervezeti és működési szabályzatot készít, a gazdálkodással összefüggő feladatok körében jóváhagyja az MBVK pénzügyi kötelezettségvállalásait és kifizetéseit, dönt a teljesítésigazolások elfogadhatóságáról.

A hivatalvezetőt a Hatóság Elnöke nevezi ki 7 évre az egyetemi jogi végzettséggel és legalább öt éves vezetői gyakorlattal rendelkező személyek közül.

← Szakmai bizottságok

Elnökség Szakmai Bizottsága: az Elnökség tevékenysége ellátását segíti elő.

A Hivatal eseti szakmai bizottságai: az MBVK munkájának elősegítésére, a hatékonyabb feladatellátás érdekében hozza létre a hivatalvezető. pl. végrehajtást érintő jogszabályok tervezetének véleményezése.

A szakmai bizottságok tagjai a feladatok ellátásáért díjazásban nem részesülnek, kizárólag költségtérítésre tarthatnak igényt.

← Az MBVK feladatai

Az MBVK működésére irányadóak a köztisztviselők jogszabályaira vonatkozó 2006. évi LXV. törvényben rögzített szabályok, melyek értelmében a tagságához, illetve a tagsága által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladatokat lát el. A közfeladat ellátásához szükséges jogosítványokkal a Vht.¹⁶ ruhazza fel, amelyeket öngazgatás útján érvényesít. Ezen túlmenően érdekképviselői funkcióval is rendelkezik, amely feladatkörében megválasztja az önálló bírósági végrehajtók fegyelmi bírósága szakúlnókeit és vizsgálóbiztosait, véleményezi a végrehajtókkal és az MBVK-val kapcsolatos jogszabályok tervezetét, szakmai bizottságot működtet, kapcsolatot tart fenn a végrehajtók nemzetközi szervezeteivel. Az MBVK által ellátott közfeladatokat a 6. táblázat szemlélteti:

6. táblázat: Az MBVK közfeladatai

Irányítási és koordinációs tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> iránymutatást adhat ki, amely az MBVK tagjaira kötelező (pl. a végrehajtó irodájának kialakításáról, felszereltségéről) elkészíti az MBVK etikai szabályzatát, ellátja az ügykiosztással kapcsolatban meghatározott feladatokat, javaslatot tesz a Hatóság Elnöke számára az egyes ellátási területek meghatározásához, összevonásához.
Személyügyi igazgatási tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> pályázatot ír ki az önálló bírósági végrehajtói álláshelyre és a pályázati eljárást lebonyolítja, kiállítja az önálló bírósági végrehajtók, végrehajtó-helyettesek és végrehajtójelöltek igazolványát, felhívja a helyettesként eljáró végrehajtót a helyettesítésre, igazolja az önálló bírósági végrehajtók, végrehajtó-helyettesek és a végrehajtójelöltek gyakorlatát, lebonyolítja a végrehajtó-jelölti kézbesítési vizsgát, fegyelmi eljárást kezdeményez, dönt az összeférhetetlenséggel kapcsolatos eljárás lefolytatásáról, dönt a titoktartás alóli felmentésről, dönt az önálló bírósági végrehajtó kizárásáról és új végrehajtó kijelöléséről. véleményt nyilvánít az önálló bírósági végrehajtó felmentéséről, a végrehajtói szolgálat megszűnésének megállapításáról
Nyilvántartások vezetése
<ul style="list-style-type: none"> vezeti az önálló bírósági végrehajtók, végrehajtó-helyettesek, végrehajtójelöltek, végrehajtói kézbesítésre felhatalmazott végrehajtójelöltek névjegyzékét, vezeti a távollévő önálló bírósági végrehajtók nyilvántartását, nyilvántartást vezet a végrehajtói irodákról, nyilvántartja a jogerős fegyelmi határozatokat, nyilvántartást vezet az önálló bírósági végrehajtók által folytatott végrehajtási eljárásokról, vezeti az önálló bírósági végrehajtók elektronikus aláírásának nyilvántartását, vezeti az ellenőrzésbe bevonható önálló bírósági végrehajtók, végrehajtó-helyettesek és volt végrehajtók nyilvántartását.

Panaszügyek intézése
<ul style="list-style-type: none"> • intézi az önálló bírósági végrehajtókkal, végrehajtó-helyettesekkel és végrehajtójelöltekkel kapcsolatos panaszügyeket.
Szakmai felügyeleti tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> • ellátja az önálló bírósági végrehajtók, végrehajtó-helyettesek és a végrehajtójelöltek feletti szakmai felügyeletet, amelynek keretében jogosult <ul style="list-style-type: none"> - ellenőrizni a végrehajtó működését, ügyvitelét, pénzkezelését, - vizsgálni az informatikai alkalmazások végrehajtói használatának gyakorlatát, - részt venni a végrehajtó által lefolytatott eljárási cselekményen. • engedélyezi végrehajtói iroda alapítását, alapító okiratának, illetve cégadatainak módosítását, • ellenőrzi az általa vezetett névjegyzékekbe való felvétel feltételeinek folyamatos fennállását, • ellenőrzi a végrehajtói szolgálat megkezdése előtt a végrehajtó hivatali helyiségét, felelősségbiztosítását, bélyegzőlenyomatát, a letéti és elszámolási számla megnyitásáról szóló szerződését.
Központi rendszerek üzemeltetése és működtetése
<ul style="list-style-type: none"> • működteti és fejlesztheti az elektronikus árverési rendszert, az elektronikus ügyviteli rendszert és a végrehajtási iratok elektronikus kézbesítési rendszerét, • működteti és fejlesztheti a végrehajtási ügyek végrehajtók közötti elosztására és a végrehajtható okiratok, valamint a kézbesítendő okiratok végrehajtóknak történő megküldésére szolgáló informatikai alkalmazást, • a végrehajtói hirdetmények elektronikus úton történő közzétételére szolgáló informatikai alkalmazást működtet, • árverési csarnokot működtethet.
Adatszolgáltatási és tájékoztatási kötelezettség
<ul style="list-style-type: none"> • statisztikai adatgyűjtést és adatszolgáltatást végez a végrehajtási ügyek intézéséről, • havi rendszerességgel tájékoztatja a Hatóság Elnökét a végrehajtói névjegyzék adatairól és az adatváltozásokról, valamint a végrehajtói szolgálat megszűnésével kapcsolatos körülményekről, • felvilágosítást ad a sajtó, a rádió és a televízió részére az önálló bírósági végrehajtók hatáskörébe tartozó ügyekről.

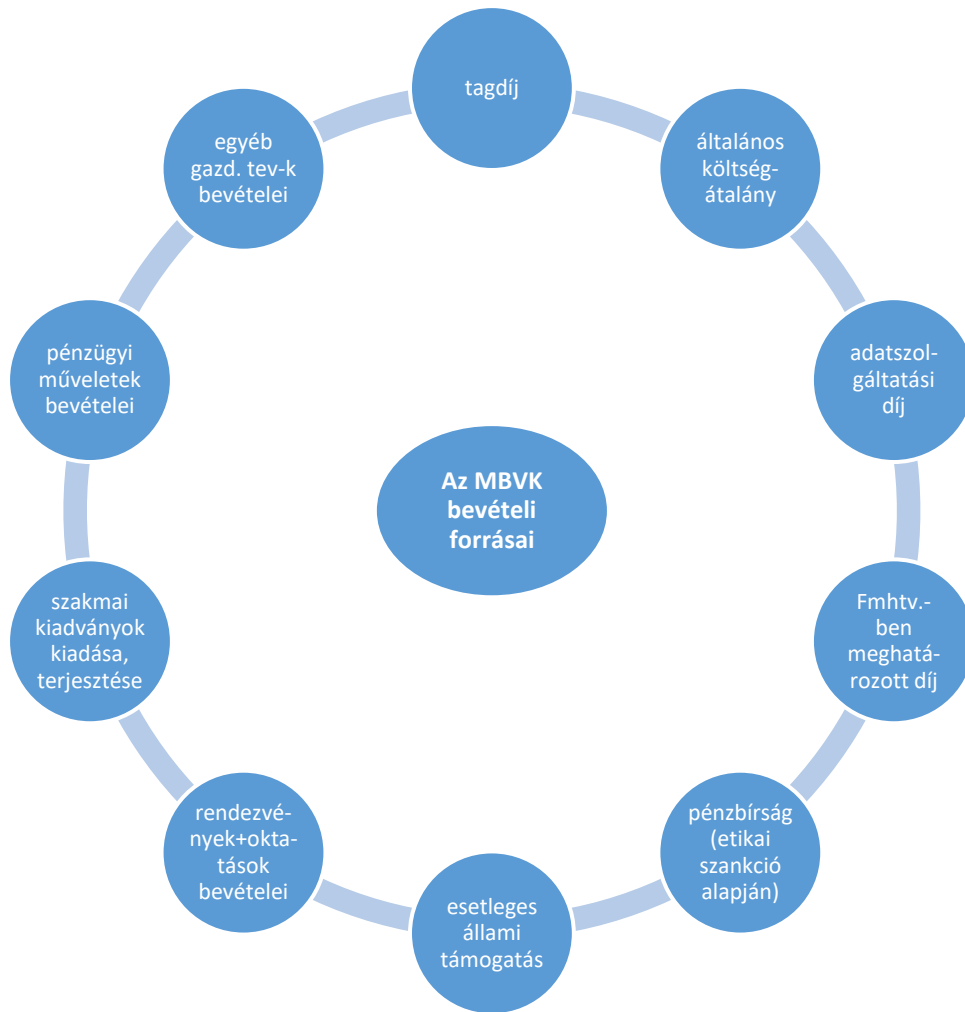
Forrás: A Vht.¹⁶ alapján, ÁSZ szerkesztés

Az MBVK hivatali szervének vezetője az elnökség bevonásával szervezeti és működési szabályzatot készít, amely tartalmazza az MBVK szervezetének, működési rendjének és gazdálkodásának, továbbá az MBVK feladatai ellátásának részletes szabályait. A szervezeti és működési szabályzatot a meghozatalától számított 15 napon belül jóváhagyás végett be kell mutatni a Hatóság Elnökének. Hasonló szabályokat szükséges alkalmazni az MBVK etikai szabályzatának jóváhagyására is.

◀ Az MBVK gazdálkodása

A köztisztviselteként működő MBVK az állam számára fontos, az igazságszolgáltatás hatalmi ághoz kötődő rendkívül szerteágazó közfeladatokat lát el, melyekhez az állam – az Áht.²-ben előírtak szerint – a szükséges mértékű fedezetet köteles biztosítani. Az állam az MBVK részére a közfeladatok ellátásához szükséges fedezetet törvényben – Vht.¹⁶ – határozza meg: a tagdíj, az általános költségátalány és egyéb bevételek beszedésének jogának előírásával. Az MBVK bevételi szerkezetét a 11. ábra szemlélteti.

11. ábra: Az MBVK bevételi szerkezete

Forrás: A Vht.¹⁶, a Fmhtv.⁸ és az MBVK SZMSZ-e alapján, ÁSZ szerkesztés

A Vht.¹⁶ kifejezetten rögzíti, hogy a végrehajtók által fizetett tagdíj szolgál elsősorban az érdekképviseleti jellegű feladatok fedezetéül, míg az MBVK egyéb bevételei, így az általános költségátalánynak az MBVK-hoz befolyó összege is az ellátandó közfeladatokra fordítható. Az MBVK hivatali szerve a – az MBVK SZMSZ-ben meghatározott módon – engedélyezheti az érdekképviseleti feladatok ellátásának általános költségátalányból történő finanszírozását.

A tagdíj mértékét a közgyűlés határozza meg. Garanciális rendelkezés, hogy jogszabály a vagyon feletti rendelkezési jogot az MBVK hivatali szervéhez telepíti az érdekképviseleti feladatok ellátásának forrását jelentő tagdíjak kivételével, amely felett az MBVK elnöksége jogosult rendelkezni. A feladatokhoz igazodó rendelkezési jogosultak kijelölése elősegítheti annak biztosítását, hogy a végső soron az adósok által megfizetett általános költségátalányból származó bevételek és az MBVK vagyonának felhasználása a közfeladatok ellátása, míg az MBVK tagjaitól származó tagdíjak az érdekképviseleti feladatok ellátására fordítandóak. Az MBVK hivatali szervét illeti meg az MBVK bankszámlái feletti rendelkezési jog. Az MBVK a tagdíjak összegét erre elkülönített számlán kezeli, és az e számla feletti rendelkezési jog az elnökséget illeti meg.

A legnagyobb bevételi forrás az általános költségátalány, amely az önálló bírósági végrehajtó által lefolytatott végrehajtási ügyek után illeti meg az MBVK-t az önálló bírósági végrehajtói szervezetrendszer fenntartása, az ezzel kapcsolatos igazgatási és nyilvántartási tevékenységek végzése, valamint az MBVK hatáskörébe utalt egyéb feladatok ellátása érdekében. (Az általános költségátalány mértéke 500 000 Ft-t meg nem haladó végrehajtási ügyérték esetén 2019.08.14-ig 1 000 Ft/ügy, 2019.08.15-től 5 000 Ft/ügy; e feletti

végrehajtási ügyérték esetén az ügyérték 1%-a.) Az összegét a végrehajtó az első érdemi intézkedése során állapítja meg és az adóستól a behajtott követelésen felül a végrehajtási költségekkel együtt hajtja be, amelyet az MBVK Hivatalának átutal. Az általános költségátalány összegének 15%-a a Hatóságot illeti az önálló bírósági végrehajtói szervezetrendszer feletti felügyelet gyakorlásával kapcsolatos feladatai, valamint a feladat- és hatáskörébe utalt egyéb közfeladatok ellátása érdekében.

Az MBVK a Számv. tv.¹⁴ előírása szerinti egyéb szervezetnek minősül, így könyvvezetési és beszámoló készítési kötelezettségének teljesítése során a Számv. tv.¹⁴ előírásai mellett, azzal összhangban a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 479/2016. (XII.28.) Korm. rendelet előírásai szerint jár el.

◀ A gazdálkodás ellenőrzése

A gazdálkodás ellenőrzése tekintetében a szervezeten belüli és a szervezeten kívüli ellenőrzést lehet megkülönböztetni. A szervezeten belüli ellenőrzés keretében az MBVK működésének szabályszerűsége és jogszerűsége érdekében a hivatalvezető mellett, közvetlen alárendeltségben, minden más szervezeti egységtől függetlenül működik az MBVK Hivatalának belső ellenőre. Feladatát a vonatkozó jogszabályok, a nemzetközi belső ellenőrzési standardok és a jóváhagyott belső ellenőrzési kézikönyv szerint köteles ellátni. Munkája során többek között elkészíti az ellenőrzési tervet és az ellenőrzési jelentést; szabályszerűségi-, és pénzügyi ellenőrzéseket is végez; nyilvántartja és nyomon követi a belső ellenőrzési jelentései alapján tett intézkedéseket.

Az MBVK gazdálkodása külső ellenőrzése döntően két egymástól eltérő funkciójú módon valósul meg. A Hatóság Elnöke – 2021. október 1-ét megelőzően a miniszter – elrendelheti az MBVK gazdálkodásának vizsgálatát.

A Hatóság Elnöke által elrendelt vizsgálaton túl, független külső ellenőrzésként az Országgyűlés – ellenőrző szerve az Állami Számvevőszék útján – győződhet meg arról, hogy az általa létrehozott MBVK gazdálkodása és közfeladatellátása során az átláthatóság és elszámoltathatóság követelményei érvényesültek-e.

◀ Az MBVK felügyelete

A végrehajtási szervezet és az MBVK működése felett a Hatóság Elnöke gyakorol általános felügyeletet. A törvényességi felügyeleti jogkör tartalma irányadó arra, hogy az állam mekkora hangsúlyt fektet egy adott köztestület ellenőrzésére.

A felügyeleti jogkör kiterjed az MBVK ügyintézési és ügyviteli tevékenységére, továbbá a jogkör gyakorlója jogosult elrendelni az MBVK gazdálkodásának és informatikai rendszereinek vizsgálatát.

A törvényességi felügyeleti jogkörében a Hatóság Elnöke határidő tűzésével felhívja az MBVK-t a szükséges intézkedések megtételére a jogszabálysértés megszüntetése érdekében, amennyiben az MBVK SZMSZ-e vagy valamely iránymutatása jogszabályba, illetőleg szerveinek határozata jogszabályba vagy az SZMSZ valamely rendelkezésébe ütközik. Ennek elmulasztása esetén a Hatóság elnöke a törvényes működés helyreállítás érdekében a bírósághoz fordulhat, köztestületi felügyeleti pert indíthat.

A miniszter az MBVK felügyeletének ellátására, továbbá az MBVK hatékony működésének elősegítésére miniszteri biztost nevezhetett ki. 2021. október 1. napjától a felügyeleti szerv változásával egyidejűleg megszűnt ez a rendelkezés, a Hatóság elnökéhez pedig a jogszabály megújult felügyeleti jogosítványokat telepített.

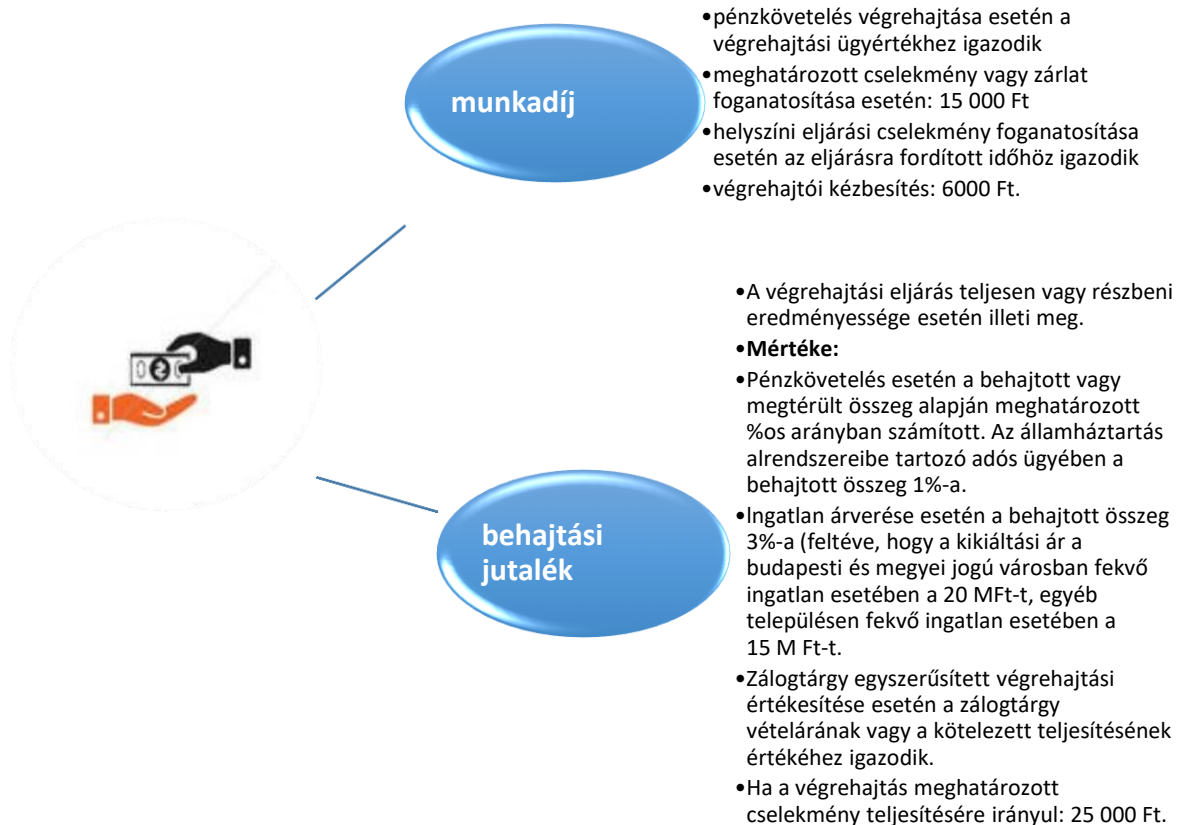
2.3 Az önálló bírósági végrehajtói díjak, jutalékok és költségtérítések szabályozása, alkalmazása

Az önálló bírósági végrehajtót az általa végzett tevékenységért, a hatáskörébe tartozó végrehajtás foganatosításáért a bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 35/2015. (XI. 10.) IM rendeletben foglalt végrehajtói díjszabás szerint megállapított díj és költségtérítés illeti meg. A végrehajtás során felmerülő költséget és a végrehajtó díját a végrehajtást kérő előlegezi, és az adós viseli. A végrehajtó a végrehajtási ügy befejezését követő 15 napon belül, illetve meghatározott cselekmény lefolytatása esetén a cselekmény elvégzését vagy elvégzetetését követő 15 napon belül az általa felszámított munkadíjról, költségtérítésről,

behajtási jutalékról és az őt megillető egyéb végrehajtói díjról díjjegyzéket állít ki, amelyet a feleknek kézbesít. Amennyiben a díjjegyzékben foglalt díjfelszámítás ellen valamely fél végrehajtási kifogást terjeszt elő, azt a végrehajtást foganatosító bíróság bírálja el. A díjjegyzéket számítási hiba, elírás esetén módosítja, amennyiben pedig a kiállításának jogszabályi feltételei nem álltak fenn, akkor megsemmisíti.

A végrehajtót megillető díjazás egyik részét képező végrehajtói díj összetételéről és mértékéről a 12. ábra nyújt áttekintést.

12. ábra: A végrehajtói díj összetétele és mértéke

Forrás: A 35/2015. (XI. 10.) IM rendelet alapján, ÁSZ szerkesztés

◀ Munkadíj

Ha a végrehajtás pénzfizetésre irányul, a munkadíj a végrehajtható okiratban feltüntetett főkövetelést, járulékot és költséget magában foglaló végrehajtási ügyértékhez igazodik. A végrehajtási ügyértékhez igazodó munkadíj jogszabályban meghatározott összegét és annak 2015-2021. évek közötti változását a 7. táblázat szemlélteti.

7. táblázat: Munkadíj összege a végrehajtási ügyérték alapján (2015-2021)

Végrehajtási ügyérték	Munkadíj összege 2015.12.11-2019.08.11.	Munkadíj összege 2019.08.12-
<= 100 000 Ft	4 000 Ft	9 000 Ft
100 000 – 1 000 000 Ft	4 000 Ft + 100 000 Ft feletti rész 3%-a	9 000 Ft + 100 000 Ft feletti rész 3%-a
1 000 000 – 5 000 000 Ft	31 000 Ft + 1 000 000 Ft feletti rész 2%-a	36 000 Ft + 1 000 000 Ft feletti rész 2%-a
5 000 000-10 000 000 Ft	111 000 Ft + 5 000 000 Ft feletti rész 1%-a	116 000 Ft + 5 000 000 Ft feletti rész 1%-a
>10 000 000 Ft	161 000 Ft + 10 000 000 Ft feletti rész 0.5%-a	166 000 Ft + 10 000 000 Ft feletti rész 0.5%-a

Forrás: A 35/2015. (XI. 10.) IM rendelet alapján, ÁSZ szerkesztés

Behajtási jutalék

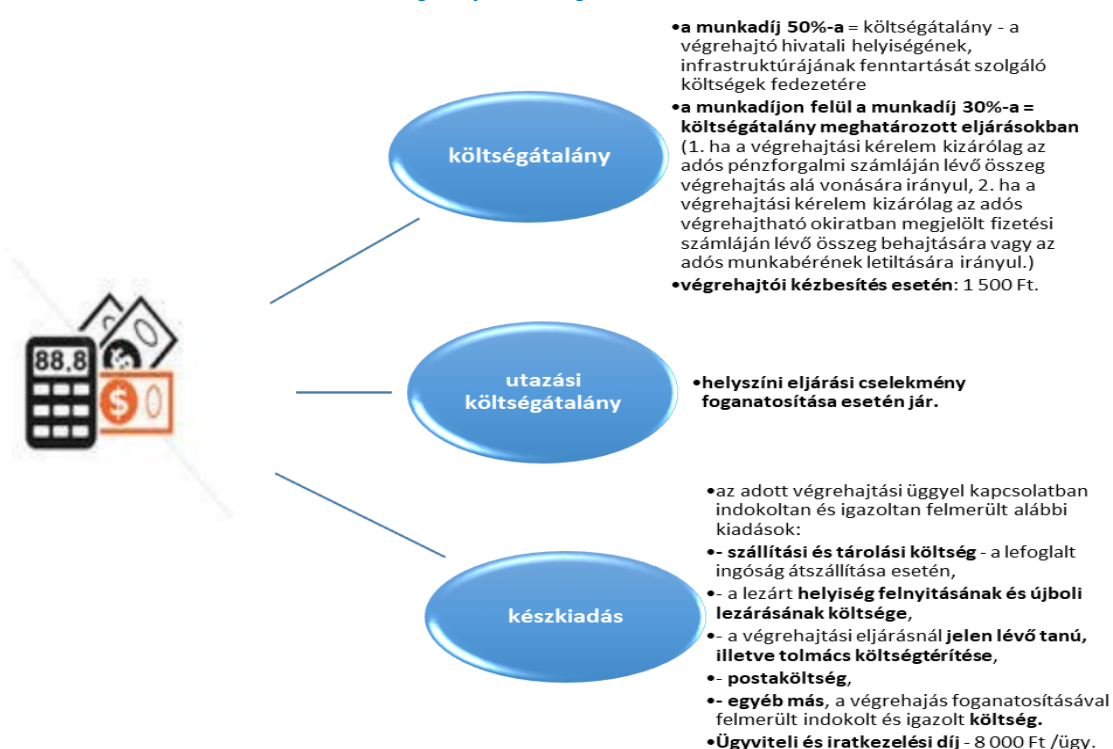
Pénzkövetelés esetén a behajtási jutalék a végrehajtható okiratban feltüntetett, a járulékok időközbeni változásától függő követelésből behajtott vagy megtérült összeg alapulvételével számított összeg. A behajtási jutalék összege a 4.000.000 forintot nem haladhatja meg.

Mértéke nem változott a 35/2015. (XI. 10.) IM rendelet 2015. december 11-i hatályba lépése óta és a következőképpen alakul:

- 5 000 000 Ft-ot meg nem haladó összeg esetén 8%
- 5 000 000 Ft feletti, de 10 000 000 Ft-ot meg nem haladó összeg esetén 400 000 Ft +
5 000 000 Ft feletti rész 6%-a
- 10 000 000 Ft feletti összeg esetén 700 000 Ft +
10 000 000 Ft feletti rész 3%-a.

Az önálló bírósági végrehajtót megillető díjazás másik részét képező költségtérítés összetevőit és azok mértékét a 13. ábra szemlélteti.

13. ábra: A végrehajtói költségtérítés összetétele és mértéke

Forrás: A 35/2015. (XI. 10.) IM rendelet alapján, ÁSZ szerkesztés

Munkadíj és költségtérítés helyszíni eljárási cselekmény foganatosítása esetén

A végrehajtó csak egyszer számíthatja fel a helyszíni eljárási cselekmény végrehajtási költségét abban az esetben, ha azonos helyszínen (lakásban, ingatlanon) egyidejűleg foganatosít több ügyben eljárási cselekményt. A 8. táblázat bemutatja a helyszíni eljárási cselekmény foganatosítása esetén a végrehajtót megillető munkadíj és költségtérítés jogszabályban meghatározott összegét és annak 2015-2021. évek közötti változását.

8. táblázat: Végrehajtói munkadíj és költségtérítés mértéke helyszíni eljárási cselekmény esetén (2015-2021)

	Munkadíj és költségtérítés mértéke 2015.12.11-2019.08.11.	Munkadíj és költségtérítés mértéke 2019.08.12-
hivatali helyiségén kívül, de a székhelyén fogatosított eljárásért	munkadíj: 4 000 Ft/megkezdett óra + költségátalány: 2 000 Ft + utazási költségátalány: 2 500 Ft/helyszíni eljárási cselekmény	munkadíj: 9 000 Ft/megkezdett óra + költségátalány: 4 500 Ft + utazási költségátalány: 2 500 Ft/helyszíni eljárási cselekmény
székhelyén kívül fogatosított eljárásért	munkadíj: 4 000 Ft/megkezdett óra + költségátalány: 2 000 Ft + utazási költségátalány: 3 500 Ft/helyszíni eljárási cselekmény	munkadíj: 9 000 Ft/megkezdett óra + költségátalány: 4 500 Ft + utazási költségátalány: 3 500 Ft/helyszíni eljárási cselekmény

Forrás: A 35/2015. (XI. 10.) IM rendelet alapján, ÁSZ szerkesztés

2.4 Az önálló bírósági végrehajtói tevékenység ellenőrzése

— A végrehajtási szervezet feletti általános felügyeleti jog

A végrehajtási szervezet feletti általános felügyelete keretében a Hatóság ellátja az önálló bírósági végrehajtókkal, végrehajtó-helyettesekkel és a végrehajtójelöltekkel kapcsolatos – a bíróság hatáskörébe nem tartozó – **panaszügyek** intézésének felügyeletét. A panaszügyek kivizsgálására az MBVK Hivatala jogosult. Elrendelheti továbbá a végrehajtó összeférhetetlenségének ellenőrzését.

Az általános felügyelet ellátása érdekében a Vht.¹⁶ előírása számos joggal ruházta fel a felügyeletet gyakorlót: részvétel az MBVK szerveinek ülésén, tájékoztatás kérése, adat-megismerési és irat betekintési jog, rendkívüli közgyűlés összehívása.

— A végrehajtó tevékenységének vizsgálatát kezdeményező jog és jogorvoslat a végrehajtási eljárásban

Az önálló bírósági végrehajtó eljárásának törvényességével kapcsolatban a végrehajtó székhelye szerinti törvényszék elnöke fegyelmi eljárást kezdeményezhet, és a végrehajtó tevékenységének vizsgálatát kezdeményezheti a MBVK-nál.

Mindemellett a végrehajtónak a végrehajtási eljárás szabályait és a végrehajtási kifogást előterjesztő jogát vagy jogos érdekét lényegesen sértő intézkedése, illetőleg intézkedésének elmulasztása ellen a fél vagy más érdekelt végrehajtási kifogást terjeszthet elő a végrehajtást fogatosító bírósághoz. A végrehajtónak a **díjazását és költségeinek megtérítését megállapító rendelkezése ellen** – ideértve a végrehajtási költségek előlegezésére történő felhívását is – szintén végrehajtási kifogás terjeszthető elő.

— Ellenőrzési jogkör – MBVK Hivatala ellenőrzési módszertana

Az MBVK hivatali szerve **az általános költségátalány elszámolását és megfizetését** bármikor ellenőrizheti, arról a végrehajtótól tájékoztatást kérhet, és a végrehajtási ügyek irataiba, a végrehajtó nyilvántartásaiba, összesítéseibe e célból betekinthez. Az MBVK hivatala által lefolytatott vizsgálatok kiterjednek a végrehajtói ügyvitel és a pénzkezelés ellenőrzésére is. A pénzkezelés vizsgálata során főbb tárgykörként nevesíti a Végrehajtók Ellenőrzésének Kézikönyve az önálló bírósági végrehajtó által felszámított munkadíjról, költségtérítésről, behajtási jutalékról és az őt megillető egyéb végrehajtói díjról kiállított végrehajtói díjjegyzék és a díjmegállapítás megfelelőségének vizsgálatát.

A hivatali szerve **rendszeresen ellenőrzi továbbá az önálló bírósági végrehajtók ügyvitelét, hivatali működését és magatartását**, amelyet a Hivatal keretei között működő Ellenőrzési Iroda revizorai a 25/2015. (II. 25.) Korm. rendeletben és az MBVK Hivatala által kiadott Végrehajtók Ellenőrzésének Kézikönyvében meghatározott eljárás lefolytatásával végzik. Minden végrehajtó tevékenységének átfogó vizsgálatát el kell végezni legalább négyévenként, illetve a végrehajtó kinevezését követő egy év elteltével. A 25/2015. (II.25.) Korm. rendeletet a jogalkotó 2021. november 1-től hatályon kívül helyezte, egyben a Vht.¹⁶ akként módosult, hogy a Kormány helyett a Hatóság elnöke kapott felhatalmazást az önálló bírósági végrehajtók ügyvitelének, hivatali működésének és magatartásának ellenőrzésére irányuló vizsgálatok lefolytatására vonatkozó

részletes szabályok rendeletben való megállapítására. A következőkben a 2021. október 31-ig hatályos szabályok kerülnek ismertetésre.

A hivatali szerv az ellenőrzési tervét kockázatelemzésre alapozza, a magas kockázatúnak minősített területekre kiemelt figyelmet fordít. A kockázatelemzés során az alábbi szempontok kerülnek számszerűsítésre:

- a megelőző négy év ügyforgalmi adatai,
- a végrehajtó hivatalba lépése óta eltelt idő,
- a megelőző négy évben a végrehajtóval szemben előterjesztett panaszok darabszámának éves átlaga,
- a megelőző négy évben lefolytatott ellenőrzések tapasztalatai (végrehajtói ügyvitel és pénzkezelés).

Az ellenőrzés lefolytatásához legalább 2 ellenőr kijelölése szükséges, akik közül az egyik az ellenőrzés vezetője. Az ellenőrzést végző személyek kötelesek a feltárt tényeket, körülményeket, adatokat értékelni és az ellenőrzési jelentésben a megállapításokat megtenni. A megállapítások megalapozottságának alátámasztásáról az ellenőrzési bizonyítékok alapján az ellenőrök kötelesek gondoskodni. Az ellenőrzési vezető a jelentés tervezetét **egyeztetés céljából megküldi** az ellenőrzött végrehajtónak, aki köteles a dokumentumokkal alátámasztott észrevételeit megküldeni az ellenőrzési vezető részére. Az észrevétel elfogadásáról vagy elutasításáról az ellenőrzési vezető dönt. A végrehajtó a lezárt **ellenőrzési jelentés alapján intézkedési tervet** készít.

— Ellenőrzéstípusok

Az **átfogó vizsgálat** célja annak megállapítása, hogy az ellenőrzött végrehajtó tevékenysége során érvényesülnek-e a hatályos jogszabályok és az MBVK iránymutatásai, valamint, hogy a végrehajtói intézkedések pénzügyi elszámolásai és azok nyilvántartása megfelelően történik-e.

Súlyos vagy rendszeres jogszabálysértés, vagy az MBVK iránymutatásaiban foglalt megsértésének gyanúja esetén a miniszter, a végrehajtó székhelye szerinti törvényszék elnöke, valamint a hivatalvezető elrendelheti a végrehajtó tevékenységének **oron kívüli vizsgálatát**.

Célvizsgálat keretében ellenőrizhetők a végrehajtók egyes tevékenységei a miniszternek az éves ellenőrzési terv összeállítása során tett javaslatai alapján. A célvizsgálattal érintett végrehajtók körére a kockázatelemzést követően a hivatalvezető tesz javaslatot, amelyet a miniszter hagy jóvá.

Utóvizsgálatot rendelhet el az ellenőrzési vezető az ellenőrzések javaslatai alapján tett intézkedések nyomán követése érdekében. Célja, hogy az ellenőr bizonyosságot szerezzen, hogy az önálló bírósági végrehajtó az intézkedési tervben foglalt feladatokat végrehajtotta, határidőket betartotta, és a megállapított kockázat ténylegesen megszűnt vagy a kockázati tűrészár alá csökkent.

Amennyiben az ellenőrzések során büntető-, szabálysértési-, más hatósági, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság alapos gyanúja merül fel, az ellenőr köteles haladéktalanul jelentést tenni az ellenőrzési vezetőnek. Ezzel egyidejűleg javaslatot kell tenni a megfelelő eljárás megindítására. A fegyelmi és/vagy büntető eljárás kezdeményezésére tett javaslatot az ellenőrzési jelentés nem tartalmazza, arról az ellenőrzött végrehajtót nem tájékoztatják.

2.5 Az önálló bírósági végrehajtói szolgáltatások és nyilvántartások elektronikus elérhetősége

Az MBVK honlapján az alábbi végrehajtási szolgáltatások és nyilvántartások elérhetőségét biztosítja:

— Végrehajtási Iratok Elektronikus Kézbesítési Rendszere (VIEKR)

Az MBVK feladata a VIEKR működtetése. A rendszer biztosítja a szolgáltatásait igénybe vevő részére az önálló bírósági végrehajtókkal történő elektronikus kapcsolattartást, a gyors és hatékony ügyintézés a hatáskörükbe tartozó ügyekben. A végrehajtó a kézbesítési rendszer igénybevételével, elektronikus úton tart kapcsolatot a féllel, a végrehajtási eljárás egyéb résztvevőjével, más végrehajtóval, az MBVK-val, bírósággal, megkeresett hatósággal, személlyel vagy szervezettel, ha azt igénylik és a kézbesítési rendszer felhasználási szabályzatát írásban elfogadta, vagy ha azt számukra a Vht.¹⁶ előírása kötelezővé teszi. A fél a kézbesítési rendszer igénybevételével, elektronikus úton jogosult kapcsolatot tartani a

végrehajtóval, a Vht.¹⁶-ban meghatározott, elektronikus kapcsolattartásra köteles felhasználó pedig a kézbesítési rendszer igénybevételével, elektronikus úton tart kapcsolatot a végrehajtóval.

A VIEKR működésének részletszabályait, továbbá a használatának feltételeit a 40/2012. (VIII. 30.) KIM rendelet állapítja meg. A VIEKR a következő szolgáltatásokat nyújtja: intelligens nyomtatványok használata, a végrehajtási ügyekkel kapcsolatos tájékozódás, a joghatás kiváltására alkalmas elektronikus kérelmek előterjesztése, az önálló bírósági végrehajtói cselekményekről és intézkedésekről történő értesülés.

Az MBVK honlapján elérhető a felhasználási szabályzat, a rendszerrel kapcsolatos információk és a helpdesk szolgáltatás, valamint a regisztrációs felület.

— **Integrált Végrehajtási rendszer (IVR)**

Az IVR az MBVK által fejlesztett és működtetett, egységes informatikai ügyintézési rendszer, mely a végrehajtók és az MBVK Hivatalának jogszabályban meghatározott feladatai ellátását kizárólagosan biztosítja. Az IVR használata az MBVK Hivatala és a végrehajtók számára kötelező. A végrehajtó a tevékenységével összefüggő ügyviteli, irat- és pénzkezelési feladatait, elektronikus megkereséseket, tájékoztatásokat az IVR felhasználásával köteles végezni. A végrehajtó által adatszolgáltatás vagy tájékoztatás nyújtása céljából megkeresett szervezetek a végrehajtóval az IVR útján kötelesek kapcsolatot tartani.

— **Ingó Árverési Hirdetmények Nyilvántartása**

A lefoglalt ingóság árverését a végrehajtó ingóárverési hirdetéssel tűzi ki, amelyet köteles közzétenni az Ingó Árverési Hirdetmények Nyilvántartásában. A nyilvántartás – elektronikus ingóárverés esetén – tartalmazza hirdetményenként a végrehajtási ügyszámot, a kikiáltási árat, a minimál árat, az árverés tervezett végét, a megtekinthetőséget és az aktuális licitet. A hagyományos ingó árverés esetén a nyilvántartás tartalma hirdetményenként: végrehajtási ügyszám, kikiáltási ár, árverés helye, árverés időpontja, megtekinthetőség.

A nyilvántartás díjmentesen és nyilvánosan elérhető.

— **Ingatlan Árverési Hirdetmények Nyilvántartása**

A lefoglalt Ingatlan árverését a végrehajtó ingatlanárverési hirdetéssel tűzi ki, amelyet köteles közzétenni az Ingatlan Árverési Hirdetmények Nyilvántartásában. A nyilvántartás tartalmazza hirdetményenként a végrehajtási ügyszámot, a kikiáltási árat, a minimál árat, az aktuális licitet, az árverés tervezett végét, az ingatlan címét. Külön nyilvántartás vezetése történik a folyamatos ingatlanárverési hirdetményekről, valamint a földárverési hirdetményekről.

A nyilvántartás díjmentesen és nyilvánosan elérhető.

— **Árverezők Elektronikus Nyilvántartása**

Az MBVK vezeti az önálló bírósági végrehajtó bejegyzése alapján. A nyilvántartásba vétel feltétele a regisztráció, amelyet bármely személy vagy szervezet az önálló bírósági végrehajtónál személyes megjelenés mellett kérelmezhet. A már regisztrált árverező köteles az adataiban bekövetkezett változást haladéktalanul bejelenteni.

— **Elektronikus Árverési Rendszer (EÁR)**

A rendszer működésének részletszabályait és árverezőként történő igénybevételének feltételeit a 27/2008. (XII. 10.) IRM rendelet állapítja meg.

Az EÁR-ba árverezőként történő belépésre az Árverezők Elektronikus Nyilvántartásába bejegyzett felhasználó jogosult. Ingóárverést a végrehajtó az Ingó Árverési Hirdetmények Nyilvántartásában közzétett, ingatlanárverést az Ingatlan Árverési Hirdetmények Nyilvántartásában közzétett hirdetéssel tűz ki. Vételi ajánlatot az ingóárverési hirdetésen feltüntetett ingóra, illetve az ingatlanárverési hirdetésen feltüntetett ingatlanra elektronikusan az EÁR-ban lehet tenni. Az árverés befejezésének időpontjában a rendszer által automatikusan lezárt licitnapló nyilvános és díjmentesen megtekinthető az EÁR-ban.

A rendszer a nem árverezők részére az árverési hirdetmények megtekintését, valamint az árverések menetéről való tájékozódást biztosítja.

—▶ Végrehajtói Névjegyzék

A végrehajtók, végrehajtó-helyettesek, végrehajtójelöltek névjegyzéke az MBVK honlapján díjmentesen és nyilvánosan elérhető.

2.6 A bírósági végrehajtói tevékenység az Európai Unióban

—▶ Európai Unió jogi aktusai

A bírósági végrehajtás területén sajátos problémákat vet fel a **külföldi határozatok végrehajtása**, amikor az adós teljesítési kötelezettségét az egyik állam hatóságai írják elő, azonban a kötelezettséget egy másik államban kell realizálni. Ilyen eset állhat elő például akkor, amikor a kötelezettnek a határozatot meghozó szerv államától különböző másik államban van végrehajtás alá vonható vagyontárgya. Jelenleg **ezt a kérdést három uniós rendelet szabályozza, amelyek hatálya Dánia kivételével valamennyi tagállamra kiterjed.**

A **Tanács 2201/2003/EK rendelete a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról rendelkezik.** A rendeletet a házasság felbontásával, a különválással, a házasság érvénytelenítésével, valamint a szülői felelősség megállapításával, gyakorlásával, átruházásával, korlátozásával vagy megszüntetésével kapcsolatos polgári ügyekben kell alkalmazni. A rendelet értelmében bármely tagállamban hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárás nélkül elismerik, néhány kizáró ok kivételével. A határozat érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül. A végrehajtható okiratot, valamint a felek által megkötött, és a megkötése tagállamban végrehajtható egyezségeket a határozatokkal azonos feltételekkel ismerik el és nyilvánítják végrehajthatónak. A kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárásra a végrehajtás szerinti tagállam joga alkalmazandó.

A **polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok végrehajthatóvá nyilvánítását a Tanács és a Parlament 1215/2012/EU rendelete szabályozza.** A rendelet szerint az egyik tagállamban hozott végrehajtható határozatot más tagállamban akkor lehet végrehajtani, ha azt bármely érdekelt fél kérelmére ott végrehajthatónak nyilvánították. Ugyanez irányadó a végrehajtás elrendelésére alapul szolgáló közokiratra, illetve a perbeli egyezségekre is. Az eljáró bíróság illetékességét az adós lakóhelye, ennek hiányában a lefoglalható vagyonának helye alapozza meg. A külföldi határozat érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül. Ez utóbbi szabály különösen fontos a hitelezői érdekek védelme szempontjából. A végrehajtást kérő érdekeit védi a rendelet számos egyéb rendelkezése is, így különösen a származási országban, az alapeljárásban biztosított költség- és illetékkedvezmények további biztosítása.

A **polgári és a kereskedelmi ügyek egy szűkebb körében további előrelépést** hozott a külföldi határozatok végrehajtása terén **az Európai Parlament és a Tanács 805/2004/EK rendelete a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásával.** A rendelet a nem vitatott pénzkövetelésekre vonatkozóan létrehozza az európai végrehajtható okirat intézményét. Az európai végrehajtható okirat arra szolgál, hogy ha az eredetileg eljáró államban ezzel az eszközzel elrendelik a végrehajtást, a végrehajtási eljárást a többi tagállamban is – bármilyen újabb közbenső eljárás lefolytatása nélkül – le lehet folytatni. A nem vitatott követelést tartalmazhatja ítélet (határozat), bírósági egyezség vagy egyéb közokirat.

A bírósági végrehajtás szempontjából jelentősége van **az Eufmhr.⁶-nek és a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről az Európai Parlament és a Tanács 861/2007/EK rendeletének,** amelyek a szabályozott eljárásokban megszülető érdemi határozatokat bármely tagállamban végrehajthatónak minősítették.

A végrehajtás foganatosításának kérdéseivel foglalkozott az **Európai Bizottság által 2006-ban a bankszámlák letiltása tárgyában, illetve 2008-ban az adósok vagyonának átláthatóságáról kiadott Zöld könyv.** A bankszámlák letiltására javaslatként fogalmazódott meg egyfajta európai rendelvény bevezetése, amely az adósok a bankszámlán levő pénzeszközöket zárolná anélkül, hogy az átutalásra kerülné a hitelezőnek. Ez lehetővé tenné a hitelezőnek, hogy hozzájusson követeléséhez azáltal, hogy megakadályozná adósának az Európai Unión belül vezetett egy vagy több bankszámláján levő pénzeszközök eltüntetését vagy átutalását. **Az adósok vagyonának átláthatósága tárgyában kiadott Zöld könyv** célja volt, hogy leküzdje a határokon

átnyúló adósságbehajtás akadályait, és az Európai Unióban az adósok vagyonának átláthatóságának javítására megoldási javaslatokat fogalmazzon meg. A két Zöld Könyv alapján uniós jogalkotásra eddig nem került sor.

◀ Tagállamok kapcsolódó szabályozása, gyakorlata

A bírósági végrehajtás rendje közvetlen kapcsolatban áll az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom, valamint a bírósági döntések tekintélyének megőrzésével, mivel a bírósági döntések végrehajtásának bizonytalansága, szervezetlensége, vagy időszerűtlensége, illetve a végrehajtási szervezet szakszerűtlen működése egyidejűleg a bírói hatalom tekintélyének fokozatos erodálásához és meggyengüléséhez vezet. [22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [15]–[18]]

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának (2003) 17. számú ajánlása a jogállamiság értékének részeként ismeri el a bírói döntések hatékony és időszerű végrehajthatóságát és a végrehajtói szervezetrendszer tekintetében megfogalmazott néhány közös európai minimumszenderdet. Követelményként támasztja a bírósági végrehajtó képesítését, amely érvényre juttatása érdekében a kiválasztásuk iskolai végzettséghez köthető, valamint további tanulmányok folytatására és vizsgákra kötelezhető. Az önálló státuszt élvező végrehajtók kiválasztása során elvárásként fogalmazta meg, hogy mérlegelni kell erkölcsi tartásukat, valamint a releváns jogban és eljárásokban való jártasságukat.

A jogalkotó az ajánlás minimumkövetelményeit is figyelembe véve több modell közül választhat a végrehajtási szervezetrendszer kialakítása során, ezért az EU tagállamaiban sem érvényesül egy egységes modell. Önálló bírósági végrehajtási rendszer van hatályban 11 EU tagállamban (Magyarország, Észtország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Hollandia, Szlovénia, Románia, Szlovákia, Cseh Köztársaság, Lengyelország), Franciaországban és Horvátországban a végrehajtók vegyes jogállásúak, az önálló bírósági végrehajtók mellett közszolgálati státuszban álló végrehajtók is tevékenykednek és a tagállamok jelentős részében a végrehajtók állami alkalmazottként látják el feladataikat. A jogi végzettség általában kötelező előírás, ahol nem ott a végrehajtó állami alkalmazott és szoros bírósági felügyelet mellett működik (pl. Horvátország, Ausztria).

FOGALOMTÁR

Államháztartás	A közfeladatok ellátásának egységes tervezési, gazdálkodási, ellenőrzési, finanszírozási, adatszolgáltatási és beszámolási szabályok szerint működő rendszere, amely központi és önkormányzati alrendszerből áll [Áht. ² 2.§ és 3.§ (1)]
Közfeladat	Jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat. A közfeladatok ellátása költségvetési szervek alapításával és működtetésével vagy az azok ellátásához szükséges pénzügyi fedezet e törvényben meghatározott eszközökkel, részben vagy egészben történő biztosításával valósul meg. A közfeladatok ellátásában államháztartáson kívüli szervezet jogszabályban meghatározott rendben közreműködhet. A közfeladatot meghatározó jogszabályban meg kell határozni a közfeladat ellátásának módját és egyidejűleg rendelkezni kell az annak ellátásához szükséges pénzügyi fedezet biztosításáról. [Áht. ² 3/A.§ (1)-(3)]
Közokirat	A közjegyzői okiratok az ügyleti okirat és a ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ügyleti okirat közhitelesen tanúsítja a jogügyletre vonatkozó akaratnyilvánítás tényét, a ténytanúsító okiratban a közjegyző a jogi jelentőségű tényeket közhitelesen tanúsítja jegyzőkönyvi vagy záradéki formában. A közjegyző által Kjtv. ¹² -ben előírt alakszerűségek megtartásával elkészített közjegyzői okirat, ennek hiteles kiadmánya és hiteles másolata: közokirat. [Kjtv. ¹² 111. § (1)-(2)]
Köztestület	Önkormányzattal és nyilvántartott tagsággal rendelkező szervezet, amelynek létrehozását törvény rendeli el. A köztestület a tagságához, illetve a tagsága által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladatot lát el. A köztestület jogi személy. Törvény előírhatja, hogy valamely közfeladatot kizárólag köztestület láthat el, illetve, hogy meghatározott tevékenység csak köztestület tagjaként folytatható. [2006. évi LXV. törvény 8/A. § (1) és (4)]

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

ÁNYK	Általános Nyomtatványkitöltő Program
ÁSZ	Állami Számvevőszék
CNUE	The Council of the Notariats of the European Union – Európai Közjegyzők Tanácsa
Díjszabás szabályzat	A közjegyzői díjszabásról szóló 22/2018. (VIII. 23.) IM rendelet egyes rendelkezéseinek alkalmazásáról szóló 17/2021. (VI. 28.) MOKK szabályzat
EÁR	Elektronikus Árverési Rendszer
ÉNYNY	Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartása
EU	Európai Unió
gZONY	Az egyedi azonosításra kétséget kizáróan alkalmas ingó dolgok zálogjogi nyilvántartása
Hatóság	Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága
HBNY	Hitelbiztosítéki Nyilvántartás
HÉVSZENY	Házassági és Élettársi Vagyonjogi Szerződések Elektronikus Nyilvántartás
IVR	Integrált Végrehajtási Rendszer
Miniszter	Az igazságügyért felelős miniszter
MBVK	Magyar Bírósági Végrehajtói Kar
MBVK SZMSZ	Magyar Bírósági Végrehajtói Kar szervezeti és működési szabályzata (miniszteri jóváhagyás napja: 2018. február 13.)
MISZK	Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara
MKIK	Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
MOKK	Magyar Országos Közjegyzői Kamara
MOKK 31. számú Iránymutatás	A közjegyzői tevékenység vizsgálatának eljárási rendjéről szóló MOKK 31. számú Iránymutatás
MOKK SZMSZ	A Magyar Országos Közjegyzői Kamara hatályos Szervezeti és Működési Szabályzata (hatályos: 2021. május 15-től)
MMA	Magyar Művészeti Akadémia
MOB	Magyar Olimpiai Bizottság
MSZÜK	Magyar Szabadalmi Ügyvivői Kamara
MTA	Magyar Tudományos Akadémia
MÜK	Magyar Ügyvédi Kamara
NAK	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Választmány	A Magyar Országos Közjegyzői Kamara választmánya
VIEKR	Végrehajtási Iratok Elektronikus Kézbesítési Rendszere
ZONY	Zálogjogi Nyilvántartás
VONY	Végrendeletek Országos Nyilvántartása

Jogszabályi rövidítések

Alaptörvény ¹	Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
Áht. ²	Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
ÁSZ tv. ³	Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény
Díjrendelet ₁ ⁴	A közjegyzői díjszabásról szóló 14/1991. (XI.26.) IM rendelet (hatályban 2019.VI.30-ig)
Díjrendelet ₂ ⁵	A közjegyzői díjszabásról szóló 22/2018. (VIII. 23.) IM rendelet
Eufmhr. ⁶	Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 12-i 1896/2006/EK rendelete az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról

E-ügyintézési tv. ⁷	Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény
Fmhtv. ⁸	A fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény
Hbny. tv. ⁹	A hitelbiztosítéki nyilvántartásról szóló 2013. évi CCXXI. törvény
lasz. ¹⁰	Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény
Kjnp. tv. ¹¹	Az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény
Kjtv. ¹²	A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény
Ptk. ¹³	A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
Számv. tv. ¹⁴	A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
Ügyviteli rendelet ¹⁵	A közjegyzői ügyvitel szabályairól szóló 29/2019. (XII. 20.) IM rendelet
Vht. ¹⁶	A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény
VONY rendelet ¹⁷	A Végrendeletek Országos Nyilvántartásáról szóló 4/2009. (III. 6.) IRM rendelet

JOGSZABÁLYOK, KÖZJOGI SZERVEZETSZABÁLYOZÓ ÉS BELSŐ SZABÁLYOZÁSI ESZKÖZÖK JEGYZÉKE

Törvények:

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) (Alaptörvény¹)

A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságáról szóló 2021. évi XXXII. törvény

A törvényszéki végrehajtással összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi LXXXI. törvény

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény

Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (E-ügyintézési tv.⁷)

A hitelbiztosítéki nyilvántartásról szóló 2013. évi CCXXI. törvény (Hbny. tv.⁹)

A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.¹³)

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.²)

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény (ÁSZ tv.³)

A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény

A fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény (Fmhtv.⁸)

Az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény (Kjnp. tv.¹¹)

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számv. tv.¹⁴)

Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (Iasz.¹⁰)

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.¹⁶)

A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (Kjtv.¹²)

Rendeletek:

A számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 479/2016. (XII.28.) Korm. rendelet

Az önálló bírósági végrehajtók ügyvitelének, hivatali működésének és magatartásának ellenőrzésére irányuló vizsgálatok lefolytatásának részletes szabályairól szóló 25/2015. (II.25.) Korm. rendelet

A közjegyzői ügyvitel szabályairól szóló 29/2019. (XII. 20.) IM rendelet (Ügyviteli rendelet¹⁵)

A közjegyzői díjszabásról szóló 22/2018. (VIII. 23.) IM rendelet (Díjrendelet²⁵)

A bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 35/2015. (XI. 10.) IM rendelet

A közjegyzői letétlét összefüggő egyes kérdésekről szóló 19/2014. (III.13.) KIM rendelet

Az önálló bírósági végrehajtó eljárásában alkalmazandó elektronikus kézbesítési rendszer működtetésének részletes szabályairól szóló 40/2012. (VIII. 30.) KIM rendelet

A Végrendeletek Országos Nyilvántartásáról szóló 4/2009. (III. 6.) IRM rendelet (VONY rendelet¹⁷)

Az elektronikus árverési rendszer informatikai alkalmazásának működtetésére vonatkozó részletes szabályokról szóló 27/2008. (XII. 10.) IRM rendelet

A bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendelet

A bírósági végrehajtás szervezetéről szóló 16/2001. (X. 26.) IM rendelet

A bírósági végrehajtási eljárásban felszámítandó általános költségátalány megfizetésének szabályairól szóló 8/2001. (IV. 27.) IM rendelet

A bírósági végrehajtási jutalomról és a végrehajtási költségátalányról szóló 13/1994. (IX. 8.) IM rendelet

A közjegyzői állások számáról és a közjegyzők székhelyéről szóló 15/1991. (XI. 26.) IM rendelet

A közjegyzői díjszabásról szóló 14/1991. (XI. 26.) IM rendelet (Díjrendelet¹⁴)

A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény végrehajtásáról szóló 13/1991. (XI. 26.) IM rendelet

Európai Unió jogi aktusai:

A TANÁCS 2003. november 27-i 2201/2003/EK RENDELETE a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2012. december 12-i 1215/2012/EU RENDELETE a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2004. április 21-i 805/2004/EK RENDELETE a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2006. december 12-i 1896/2006/EK RENDELETE az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról (Eufmhr.⁶)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2007. július 11-i 861/2007/EK RENDELETE a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2016. július 6-i (EU) 2016/1191 RENDELETE egyes közokiratoknak az Európai Unión belüli bemutatására vonatkozó előírások egyszerűsítése révén a polgárok szabad mozgásának előmozdításáról és az 1024/2012/EU rendelet módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2012. július 4-i 650/2012/EU RENDELETE az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről

A TANÁCS 2016. június 24-i (EU) 2016/1103 RENDELETE a házassági vagyoni jogi rendszerekkel kapcsolatos ügyekben a joghatóság, az alkalmazandó jog, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról

Kormányhatározat:

Az állami adó- és vámhatóság végrehajtási feladatainak ellátásához szükséges egyes intézkedésekről szóló 1499/2017. (VIII. 11.) Korm. határozat

Alkotmánybírósági határozatok:

3076/2017. (IV. 28.) AB határozat

22/2013. (VII. 19.) AB határozat

Európa Tanács ajánlása:

Európa Tanács Miniszteri Bizottságának (2003) 17. számú ajánlása

Belső szabályozók:

MBVK szervezeti és működési szabályzata (miniszteri jóváhagyás napja: 2018. február 13.)

MBVK 1/2020. számú iránymutatása az önálló bírósági végrehajtók ügyvitelének és magatartásának ellenőrzésére irányuló vizsgálatok kapcsán teljesítendő adatszolgáltatásról (miniszteri jóváhagyás napja: 2020. november 26.)

MBVK 2/2017. számú iránymutatása a végrehajtói szolgálat átadás-átvételével kapcsolatos feladatokról (miniszteri jóváhagyás napja: 2018. augusztus 14.)

MBVK 1/2017. számú iránymutatása az önálló bírósági végrehajtók irodájának létesítésére, kialakítására, felszereltségére és működtetésére vonatkozó szabályokról (miniszteri jóváhagyás napja: 2017. május 24.)

MBVK 2/2016. számú iránymutatása a bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 35/2015. (XI.10.) IM rendelet 31.§-ának értelmezéséről (miniszteri jóváhagyás napja: 2016. június 15.)

MBVK Végrehajtók Ellenőrzési Kézikönyve (miniszteri jóváhagyás napja: 2017. május 24.)

MBVK panaszok kezelésére és intézésére vonatkozó szabályzata (miniszteri jóváhagyás napja: 2017. február 10.)

MBVK Etikai szabályzata (miniszteri jóváhagyás napja: 2016. július 19.)

MOKK szervezeti és működési szabályzata (hatályos: 2021. május 15-től)

MOKK 26/2021. (VI.28.) számú szabályzata a közjegyzői hozzájárulások megfizetésének és elszámolásának rendjéről (hatályos: 2021. szeptember 01-től)

MOKK 24/2021. (VI.28.) számú szabályzata a MOKK-ot megillető költségtérítések elszámolásáról (hatályos: 2021. szeptember 01-től)

MOKK 22/2021. (VI.28.) számú szabályzata a közjegyzők működésének vizsgálatáról (hatályos: 2021. szeptember 10-től)

MOKK 17/2021. (VI.28.) számú szabályzata a közjegyzői díjszabásról szóló 22/2018. (VIII.23.) IM rendelet egyes rendelkezéseinek alkalmazásáról (miniszteri jóváhagyás napja: 2021. július 08.)

MOKK 16/2021. (VI.28.) számú szabályzata a Magyar Közjegyzőség Etikai Szabálykönyvéről (miniszteri jóváhagyás napja: 2021. július 08.)

MOKK 10/2021. (VI.7.) számú szabályzata a közjegyzői eljárásokban az elektronikus ügyintézés egyes kérdéseiről (hatályos: 2021. június 9-től)

MOKK 31. számú Iránymutatása a közjegyzői tevékenység vizsgálatának eljárási rendjéről (hatályos: 2011. január 01-től)

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Kapa, M. (2010): A közjegyző szerepe a bírósági végrehajtásban. Közjegyzők közlönye, 2010/4. szám p. 21-38.
2. dr. Sajben Tamás (2016): Közjegyzők Európában <https://jogaszvilag.hu/vilagjogasz/kozjegyzok-europaban/>
3. Kengyel Miklós – Harsági Viktória: Európai Polgári Eljárásjog (Osiris Kiadó, 2006)
4. Csink Lóránt – Schanda Balázs – Varga Zs. András: A magyar közjog alapintézményei (Budapest, Pázmány Press, 2020 – Patyi Gergely – Köztestületek az alkotmányjogban 755. – 768. old.)
5. Magyar Bírósági Végrehajtói Kar honlapja (<https://www.mbvk.hu/>)
6. Magyar Országos Közjegyzői Kamara honlapja (<https://www.mokk.hu/>)
7. Állami és önkormányzati közfeladat-kataszter – 2021 (<https://kfk.pest.gov.hu/kozfeladat>)

MELLÉKLETEK

1. melléklet

Közjegyzői feladatok listája

Sorsz.	Feladat megnevezése	Feladat típusa
1.	Közjegyzői okirat-szerkesztési eljárás lefolytatása, közjegyzői okirat elkészítése	nemperes eljárás
2.	Közjegyzői okiratról hiteles kiadmány, másolat, kivonat és bizonyítvány kiadása	nemperes eljárás
3.	Okirat, végrendelet megőrzése	nemperes eljárás
4.	Végrendeletek Országos Nyilvántartásának vezetése	nemperes eljárás
5.	Pénz, értéktárgy és értékpapír bizalmi őrzése	nemperes eljárás
6.	Intézkedések elektronikus letéti tárral kapcsolatban	nemperes eljárás
7.	Döntés igazságügyi szakértő kijelölése iránti eljárásban	nemperes eljárás
8.	Döntés közgyűjteményben elhelyezett dologra vonatkozó valószínű öröklési jogcím igazolására irányuló eljárásban	nemperes eljárás
9.	Döntés közjegyző előtti egyezségi eljárásban	nemperes eljárás
10.	Döntés közjegyző előtti előzetes bizonyítás elrendeléséről	nemperes eljárás
11.	Döntés értékpapír és okirat semmissé nyilvánítása iránti eljárásban	nemperes eljárás
12.	Döntés bejegyzett élettársi kapcsolat közjegyző általi megszüntetése iránti eljárásban	nemperes eljárás
13.	Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásának vezetése	nemperes eljárás
14.	A házassági és az élettársi vagyoni jogi szerződések elektronikus nyilvántartásának vezetése	nemperes eljárás
15.	Döntés közjegyzői letéti eljárásban	nemperes eljárás
16.	Intézkedések utóörökös-nevezés esetén	nemperes eljárás
17.	Hagyatéki eljárási igazolás kiállítása	nemperes eljárás
18.	Európai öröklési bizonyítvány kiállítása	nemperes eljárás
19.	Öröklési bizonyítvány kiállítása	nemperes eljárás
20.	Póthagyatéki eljárás lefolytatása	nemperes eljárás
21.	Döntések a hagyatéki eljárás megindulását követően a hagyatéki vagyonnal kapcsolatban	nemperes eljárás
22.	Döntés a hagyaték átadásáról	nemperes eljárás
23.	Döntés öröklési jogi vita és másodlagos öröklési vita rendezése érdekében indított közvetítői eljárással kapcsolatban	nemperes eljárás
24.	Hagyaték átadása osztályos egyezség vagy egyéb egyezség alapján	nemperes eljárás
25.	Hagyaték átadása tárgyalás nélkül	nemperes eljárás
26.	Döntés özvegyi jog megváltása iránti ígérennyel kapcsolatos eljárásban	nemperes eljárás
27.	Intézkedések végrendeleti végrehajtó megnevezése esetén	nemperes eljárás
27.	Döntés a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzett jogosult vagy kötelezett jogutódlásának nyilvántartási átvétele tárgyában	nemperes eljárás
28.	Intézkedések a zálogjogosult, vagy zálogkötelezett személyében átalakulás, vagy egyesülés folytán bekövetkező jogutódlással kapcsolatos eljárásban	egyéb közjegyzői eljárás
29.	Intézkedések hitelbiztosítéki rendszerbe felhasználóként történő nyilvántartásba vétel (regisztráció) érdekében	egyéb közjegyzői eljárás
30.	Hitelbiztosítéki nyilatkozat hitelbiztosítéki nyilvántartásban való rögzítése	egyéb közjegyzői eljárás
31.	Döntés fizetési meghagyás kibocsátásáról	nemperes eljárás
32.	Döntés a fizetési meghagyás ellen benyújtott ellentmondással kapcsolatban	nemperes eljárás
33.	Döntés jogerős fizetési meghagyás alapján a bírósági végrehajtás elrendeléséről	nemperes eljárás
34.	Döntés európai fizetési meghagyás kibocsátásáról	nemperes eljárás
35.	Végrehajtható okirat kiállítása	nemperes eljárás

Forrás: Feladatot előíró törvények alapján ÁSZ szerkesztés

2. melléklet

Egyes közjegyzői eljárások díjváltozásainak összefoglalása

közjegyzői eljárás	Díjrendelet ₁	Díjrendelet ₂	változás mértéke	
hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzett jogosult vagy kötelezett jogutódlásának nyilvántartási átvezetése		nem változott	nem változott	
hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzett jogosult vagy kötelezett jogutódjának jogutódi hozzáférés engedése		nem változott	nem változott	
hitelbiztosítéki nyilvántartásba való regisztrációhoz azonossági nyilatkozat rögzítése		nem változott	nem változott	
hitelbiztosítéki nyilatkozat rögzítése		nem változott	nem változott	
Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásának vezetése		nem változott	nem változott	
Házassági és Élettársi Vagyonjogi Szerződések Nyilvántartásának vezetése		nem változott	nem változott	
Végrendeletek Országos Nyilvántartásába való bejegyzés	ingyenes	nem változott	nem változott	
új lakások építéséhez, vásárlásához kapcsolódó lakáscélú támogatásról szóló kormányrendelet szerinti kamattámogatással érintett kölcsönszerződés és az azt biztosító jelzálogszerződés közokiratba foglalása		nem változott	nem változott	
ha a közjegyző az eljárást éjjel, munkaszüneti napon vagy az általános munkarend szerinti heti pihenőnapon folytatja le	kétszeres munkadíj	kétszeres munkadíj	nem változott	
a jegyzőkönyvi tanúsítvány és az okirat megőrzés munkadíja	egy órai munkadíj kétszerese	egy órai munkadíj másfélszerese	csökkent	
a testületi ülés és az azon hozott határozat, versenytárgyalás, árverés, sorsolás és egyéb jogi jelentőségű tény tanúsítása	egy órai munkadíj háromszorosa	egy órai munkadíj másfélszerese	csökkent	
jognyilatkozat, végrendelet okiratba foglalása	egy órai munkadíj négyszerese	egy órai munkadíj kétszerese	csökkent	
két- vagy többoldalú szerződés okiratba foglalása	egy órai munkadíj ötszöröse	egy órai munkadíj háromszorosa	csökkent	
helyszíni eljárás	kétszeres munkadíj	másfélszeres munkadíj	csökkent	
ha a közjegyző a két- vagy többoldalú jogügyletet tartalmazó ügyleti okirat elkészítéséhez a fél által rendelkezésre bocsátott tervezetet tartalmi változtatás vagy kiegészítés nélkül használ fel	munkadíj 50%-ra csökkenthető	munkadíj 50%-a	csökkent	
tevékenységre fordított idő szerinti munkadíj	1 500 Ft	5 500 Ft	nőtt	
okiratról készült másolat, kiadmány és kivonat hitelesítése	300 Ft	750 Ft	nőtt	
névalírás és cégjegyzés valódisága tanúsítása	1 000 Ft	3 000 Ft	nőtt	
alíráscímpéldány-tervezet készítése	1500	3000	nőtt	
hiteles aláírási címpéldány	2 500 Ft	6 000 Ft	nőtt	
hagyatéki eljárás	ha az ügyérték nem állapítható meg, akkor a munkadíj összege 2000 Ft	ha az ügyérték nem állapítható meg, minden megkezdett óráért 5500 Ft-ot, de legfeljebb három órára járó munkadíj	limitált	-
a fogyasztónak nyújtott lakáscélú jelzálog - hitelszerződés alapján tett - az új lakások építéséhez, vásárlásához kapcsolódó lakáscélú támogatásról szóló kormányrendelet szerinti kamattámogatással nem érintett - egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat közokiratba foglalása	-	az általános esetre vonatkozó munkadíj 30%-a feltételek mellett	új elem	
az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy által tartásra jogosultként, járadékszolgáltatásra jogosultként vagy örökgyóként természetes személlyel vagy egyházi jogi személlyel kötött tartási, életjáradéki, illetve öröklési szerződésének közokiratba foglalása	-	az általános esetre vonatkozó munkadíj 75%-a	új elem	-
ha a lakásméret a jogszabályban meghatározott méltányolható lakásigényt nem haladja meg - a három vagy több kiskorú gyermeket közös háztartásban nevelő házastárs vevők lakóingatlan adásvételére irányuló szerződésének közokiratba foglalása	-	az általános esetre vonatkozó munkadíj 75%-a	új elem	

Forrás: Díjrendelet_{1,2}^{4,5}; alapján ÁSZ szerkesztés

1052 Budapest, Apáczai Cs. J. u. 10. | 1364 Budapest 4. Pf. 54

TEL: +36 1 484 9100

email: szamvevoszek@asz.hu

web: www.asz.hu | www.aszhirportal.hu